Anul V. Nr. 4. Cluj, Duminecă 26 Ianuarie 1930

Taxa postală plătită în numerar. No. 121262/929

3 Lei exemplarul.

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180·—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorităţi şi instituţiuni.....Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Discursul d-lui Iuliu Maniu.

Aproape simultan cu memoriul agramatic, stupid şi ireverenţios al dlui Vintilă Brătianu către Inalta Regenţă, a căzut implacabil ca un rechizitoriu crân cen al guvernărilor trecute, discursul luminos şi amplu al dlui Iuliu Maniu.

Deşi expozeul premierului a fost ţinut în capitala Ardealului, el n'a îmbrăcat nici cea mai disparată notă regionalistă, sintetizând cu sâmbure şi logică credinţele şi vrerile poporului românesc de pretutindeni. Poate pare inoportună această subliniere, dar o facem pentru a dovedi încă odată cât de perfide, cointeresate şi stereotipe sunt acuzaţiile de „sectarism" şi „regionalism" ale adversarilor partidului naţional-ţărănesc. N'a strălucit în expozeul dlui Iuliu Maniu numai sufletul Ardealului, ci în verbul său cumpătat, plastic şi scânteietor a primit cea mai fericită expresie însuşi sufletul rasei noastre. Căci oare nu cumpătul, inteligenţa şi bunătatea sunt specificul naţiei româneşti?

Dar dl Iuliu Maniu n'a vorbit numai plastic şi scânteietor ci mai ales cu acea autoritate şi răspundere, ce ţin implicit de locul de frunte pe care-l ocupă în con ducerea statului. Problemele cele mai vitale şi complicate ale vieţii publice actuale au primit o amplă rezonanţă în expozeul dlui Iuliu Maniu.

Problema minoritară, situaţia economică şi financiară, politica externă, organizarea tineretului, politica agrară, cu un cuvânt tot ce agită contimporaneitatea politică, a fost competent disecate şi înfăţişate în ipostaza de înfăptuire care a început şi se va desăvârşi definitiv în curând. Cu puterea inapelabilă a unei sentinţe, dl Iuliu Maniu a constatat că cei zece ani dela Unire sunt ANI PIERDUŢI pentru România, că în acest interval nici o chestiune de ordin vital n'a fost deslegată într'o soluţie demnă. Totul s'a făcut anapoda, peticit, arbitrar.

Firesc a fost deci ca desagregarea şi nemulţumirea să se întindă ca o pânză încâlcită de paianjen în toată ţara, iar peste graniţe reputaţia României să apară din zi în zi mai diminuată şi compromisă.

A trebuit să ia frânele guvernării partidul naţional-ţărănesc pentruca „demnitatea şi averea naţională" să fie restabilite — a spus cu drept cuvânt dl Iuliu Maniu. Şi cuvântul dsale a primit o zdro bitoare confirmare chiar ziua următoare când România a repurtat marele succes dela Haga.

După atâtea hărţuieli iată că chimpoasa problemă a optanţilor a fost definitiv închisă atunci când talentul strălucit al dlui N. Titulescu a avut la spate încrederea streinătăţii într'o ţară cu regim nou, însufleţit sincer de perceptele democratice.

Dl Iuliu Maniu n'a uitat în expozeul dsale nici răspunsul cuvenit opoziţiei care de un timp încoace încearcă să provoace în opinia publică desorientare şi panică. Şi a accentuat cu acea ironie inerentă raportului de forţe dintre guvern şi opoziţia actuală, că „guvernul primeşte lupta" sigur de biruinţa — în care nu s'a înşelat nici odată. Vor dovedi aceasta alegerile judeţene şi comunale, în care liberalii participă pe baza legii administrative din cauza căreia au părăsit Parlamentul, a spus autoritar dl Iuliu Maniu.

Iată dar că pe când liberalii şi câteva capete „poetice" averescane se agită în van pe chestii de memorii şi ameninţări ridicole, prim-ministrul ţării româneşti împrăştie din suflete orice îndoială în izbânda desăvârşită a democraţiei româneşti.

Discursul dlui Iuliu Maniu a fost paratrăsnetul care a anihilat toate descărcările de scremută electricitate a dlui Vintilă Brătianu.

El a mai însemnat însă că partidul şi guvernul naţ.-ţărănesc are un adevărat şef, respectat şi iubit, iar ţara un mare bărbat de stat, purtătorul de cuvânt şi creatorul unui regim nou, pe care-l vrem închegat cât mai curând aşa cum l'au împletit în visurile lor părinţii şi strămoşii noştri.

BAZIL GRUIA.

La vot!

Fraţilor!

Una din marile cerinţe ale poporului românesc a fost alegerea consiliilor judeţene şi comunale, în mod liber şi neforţat de nimeni.

Acum când guvernul dlui Maniu, guvernul ţărănimii şi al oamenilor cinstiţi din România, a înfăptuit această cerinţă, sunteţi chemaţi voi alegătorii să vă spuneţi cuvântul.

Ca şi în trecut aşa şi acuma ascultaţi de sfaturile bune ale conducătorilor voştri şi votaţi pe lista care o veţi stabili cu ei. Votaţi ca şi în trecut semnul roata care strânge ca un raf de fier pe inamicii noştri politici, liberali şi averescani.

Dar votul vostru trebue să întărească şi altceva: descentralizarea votată de Parlamentul ales de voi.

Descentralizarea înseamnă că am făcut în şapte centre, aşa şi la Cluj, directorate care vor putea rezolva cu mai multă pricepere şi iubire toate treburile cetăţenilor.

Fraţilor!

Vreţi să vă bată jandarmii din nou la alegeri?

Vreţi să vă jupoaie din nou agentul pe care noi l'am desfiinţat?

Vreţi să nu mai puteţi alege liber consiliul judeţean şi comunal?

Vreţi să se distrugă descentralizarea?

Dacă toate cele rele din trecut le vreţi, votaţi cu liberalii şi averescanii!

Dacă vreţi însă, cum ştim prea bine că toată suflarea cinstită din Ardeal şi Banat vrea, să întăriţi victoria obţinută anul trecut, şi vreţi să întăriţi guvernul poporului, care are încă foarte multe de îndreptat în ţara asta până se vor înlătura toate relele făcute de liberali şi averescani, dacă vreţi binele poporului şi al ţării întregi atunci votaţi cu roata.

Fraţi Chemărişti şi Voinici!

Să mergeţi cu toţii cu steagurile în frunte, în şiruri de patru, aşa ca anul trecut, la vot.

Să mergeţi aşa ca să mai arătăm încă odată şi mai ales acuma, când ţările din apus au hotărât ca Ungurii să ne plătească pagubele de războiu, să arătăm că suntem oameni de ordine şi linişte.

Ştim că puţinii liberali şi averescani vor încerca să producă certuri şi bătăi. Nu vă lăsaţi cu ei în vorbă. Dacă vă provoacă, daţi-i pe mâna jandarmilor.

La vot în rânduială şi voie bună.

La vot pentru roată!

CHEMAREA.

24 Ianuarie.

S'au împlinit 71 ani dela Unirea principatelor române Moldova şi Muntenia. Dată evocatoare de măreţe înfăptuiri istorice. Indemn spre orizonturi noui în viaţa neamului românesc.

Vrednicia înaintaşilor s'a dovedit a fi vrednicia românului cu „şapte vieţi în pieptu-i de aramă". Sub scutul primelor realizări de proporţie demnă României de eri, marii bărbaţi ai statului abia închegat, au ştiut să-şi facă datoria, deschizând căi de glorie, după vremuri de restrişte, poporului succesor al Daciei fericite.

Pilda faptelor realizate de înaintaşi să ne fie talisman al viitorului ce ne surâde. Indeosebi noi, generaţia tânără, să ne lăsăm pătrunşi de adevărul că numai muncind cu trup şi suflet pentru binele poporului, vom putea fi fericiţi. Să păstrăm şi să întărim cu sfinţenie stăpânirea României peste pământul lăsat moştenire de strămoşii noştri glorioşi.

REDACŢIA.

Telegrama de răspuns a dlui ministru Mironescu la felicitările „Chemării".

Gravenhagen. Vă mulţumesc şi vă rog să transmiteţi mulţumirile mele cele mai vii tuturor membrilor. Suntem fericiţi a fi putut să izbândim în cauza noastră.

Ministru: MIRONESCU.

Absenţa iredentismului maghiar în România?

— Câteva precizări pentru prăştiaşii pripăşiţi dela „Ellenzék" et Comp. —

E recent imprimat încă în mintea fiecăruia dintre noi felul de discuţii, cu prilejul rostirii discursurilor la mesaj, dar mai ales punctul de plecare al unor serii de nemulţumiri prost justificate în interpelările dela Cameră, de către exponenţii ostroavelor minoritare maghiare, cari au degenerat apoi în manifestaţiuni făţiş provocătoare.

Iată deci cele dintâi semne de cutezanţă năvalnică... în Parlamentul României întregite!

Şi diagnosticul acestor proteste, la spatele cărora pândesc ingenios improvizate o mulţime de surse a postulatelor lor obraznice, trebue descoperit în uitarea de noi înşi-ne, pe care ne-o hărăzesc — durere — luptele frăţeşti de diferite categorii: „Inter duos litigantes tertium gaudet"...

Ungurii ardeleni, din momentul, când au devenit minoritari — spunem noi — căci ei mai cred orbiş în minunea de curând a unui nou revanş de retranşare a vechilor hotare... — s'au declarat în cutele sufletelor lor vrăjmaşi neînduplecaţi a tot ce e românesc: „Numirea de minoritari, e pentru ca să ne folosim de ea în faţa acelora, cari ne cârmuiesc întâmplător, încolo însă, ne'ndoim în presupunerea, că minoritarii nu vor deveni odată majori... — declară mai deunăzi furibund un încărnat vlăstar al lui Huba.

Câte acte de răzvrătire nu mocnesc în această imponderabilă expunere, îmbâcsită de planuri pentru viitor!... Oare, din aceste sinistre aşteptări să se desprindă calmul turanic, trâmbiţat cu atâta vervă de înfumuraţii Budapestei, pentru a forţa din partea Europei impresii de cari nu sunt vrednici? Par'că nu ne vine să credem. Totuşi, ni se impun, până la saturaţie, în fiecare zi — fără nici o noimă — aceleaşi definiţii perimate şi vetuste, prin cari se încearcă a se dovedi absenţa iredentismului maghiar în România. Ceva mai mult: se insistă recalcitrant pe lângă „existenţa unui iredentism şi şovinism, conservat de Statul român în gheţăriile sale, avându-l în permanenţă la îndemână, când se tratează despre îmbunătăţirea soartei minorităţilor". Aşa judecă, cel puţin vajnicul gazetar al „sălciilor triste", dl Spectator, instalat definitiv în jilţul plin de sarcasm al celor dintâi coloane ale ziarului „Ellenzék", pe care-l redactează cu convingerea, că va isbuti să scoată publicului românesc simpatii şi stăruinţe de raporturi prieteneşti...

Neobişnuit de adevărat. Nu există iredentism maghiar în România, dar avem posibilitatea de a discuta nu-

(Continuare în pag. 8-a.)

Strălucitul discurs al d-lui Iuliu Maniu

cu ocazia întrunirii Comitetului Central Executiv al Partidului Naţional-Ţărănesc pentru Ardeal şi Banat.

Duminecă a avut loc la Cluj, în sala Camerei de Comerţ, adunarea comitetului executiv central pentru Ardeal şi Banat al partidului naţional-ţărănesc. Şedinţa a fost deschisă de dl Ştefan Cicio-Pop, vicepreşedintele partidului care a însărcinat pe doi membri să meargă şi să invite pe dl Iuliu Maniu, preşedintele partidului naţional-ţărănesc a lua parte la aceasiă şedinţă.

Au luat parte dintre membri guvernului dnii: Iuliu Maniu, preşedintele Consiliului, Aurel Vlad, ministrul industriei, Voicu Niţescu, ministru de Stat, Valeriu Moldovan şi Iuliu Moldovan, subsecretari de Stat, Sever Bocu, şi Aurel Dobrescu, directori ministeriali pentru Banat şi Ardeal precum şi membri în comitetul provincial.

DESCHIDEREA ŞEDINŢEI

Dl Iuliu Maniu, luând cuvântul, constată că prezentându-se membrii comitetului central aproape complect şi lipsind numai câţiva membri, adunarea este validă potrivit statutelor să ia hotărâri.

Domnia Sa a dat cuvântul dlui Gheorghe Crişan, secretar general pentru Ardeal şi Banat al partidului, care a dat citire raportului anual al activităţii secţiunii din Ardeal şi Banat a partidului naţional-ţărănesc şi înfăptuirilor guvernului naţional-ţărănesc.

Dl Iuliu Maniu, preşedintele partidului, într'o cuvântare care a ţinut 3 ore a făcut declaraţiuni asupra situaţiei politice, spunând în rezumat următoarele:

Discursul d-lui Iuliu Maniu

Partidul naţional-ţărănesc în existenţa de 82 ani ce priveşte fosta ramură naţională a avut de trei ori în mână guvernarea acestor plaiuri. Şi în vreme ce, în opoziţie a ştiut să ridice conştiinţa naţională şi cetăţenească şi să fixeze o ideologie politică, la guvern fiind, a ştiut să realizeze instituţiuni naţionale şi de Stat care au întemeiat caracterul naţional al stăpânirii şi viaţa naţională a Românilor de dincoace de Carpaţi.

Din momentul desfiinţării Consiliului Dirigent guvernele ce au urmat n'au ştiut decât să strice ceeace am înfăptuit noi. De nu ar fi fost Armata, Şcoala şi Bisericile noastre româneşti cu munca lor naţională, dacă ar fi lipsit activitatea bine cuvântată a Şcolilor româneşti organizată tot de noi la vremea sa, şi dacă nu ar fi fost organismul sănătos şi viguros al Armatei noastre care în afară de spiritul de disciplină a adus în toate colţurile Ţării gândul, limba şi cultura românească, puţină propăşire naţională ar fi rezultat în această parte a Ţării, din grandioasa înfăptuire a unităţii naţionale.

Dl Iuliu Maniu critică acţiunea partidelor care au guvernat de 10 ani încoace cu călcarea în picioare a celor mai elementare drepturi ale naţiunii de a fi reprezentate prin oamenii săi. Trei alegeri consecutive nu au fost altceva decât o ruşine naţională şi o batjocură pentru demnitatea cetăţenilor acestei ţări, (aplauze).

Inalta Regenţă în înţelepciunea sa a înţeles nevoia aducerii la cârma Ţării a partidului naţional-ţărănesc spre a pune capăt epocei de persecuţiuni şi incurie continuată prea multă vreme. (Ovaţiuni. strigăte de Trăiască Regenţa!).

Dacă în opoziţie partidul naţional-ţărănesc a dus o luptă din cele mai grele, la guvern în timp de numai un an şi două luni am desvoltat o dreaptă şi cinstită muncă pentru binele acestui neam. (Aplauze).

INFĂPTUIRILE GUVERNULUI ACTUAL

Dl Iuliu Maniu recapitulează sumar principalele înfăptuiri ale guvernului naţional-ţărănesc, în tot acest răstimp, accentuând că acestui gugvern i se datoreşte salvarea onoarei naţiunii noastre prin întruparea unui constituţionalism curat, prin desfiinţarea cenzurei şi a stării de asediu. Guvernarea noastră — a spus dl prim-ministru, — este nu numai stăpânirea avuţiilor şi treburilor ţării şi cinstita lor administrare, ci o chezăşie de păstrare a ordinei internaţionale şi a operii de civilizaţie necesară întregii omeniri.

Nerespectarea dreptului naţiunii de a-şi alege liber reprezentanţa sa naţională precum şi cenzura şi starea de asediu, au fost cea mai dureroasă ofensă adusă naţiunii române fiindcă a dat străinătăţii impresia că nu suntem în stare să ne conducem singuri, nici să păstrăm hotarele ţării cu mijloace normale şi legale, ci numai cu forţa baionetei şi a teroarei.

Dacă nu ar fi făcut guvernul nostru decât să fi şters această pată pusă de guvernele liberale şi averescane pe fruntea ţării încă ar fi destul pentru a bine merita recunoştinţa naţiunii.

BUGETUL

Dar în afară de aceasta a înfăptuit de asemenea şi organizarea pe baze sănătoase a vieţii financiare a ţării noastre, în timp de 13 luni am făcut două bugete echilibrate după un dezastru economic şi financiar pricinuit de guvernele liberale şi averescane. Cel dintâi de sine înţeles sub povara unui deficit de 5 miliarde lăsat de guvernarea liberală trebuia făcut numai în câteva săptămâni, nu a putut deci oglindi gândirea noastră politică. Cel de al doilea o reoglindeşte. Cu durere nu o putem înfăptui în întregime din cauza că am găsit în ultimele luni un deficit de 1 miliard 3 sute de milioane lei ce reprezintă angajamente făcute fără acoperire. Vă puteţi închipui ce înseamnă a acoperi în ultimul moment un atât de formidabil deficit care a împedecat afectarea sumelor necesare pentru o serie întreagă de rezolvări. Totuşi am putut să arătăm deosebita noastră solicitudine pentru armată prin ridicarea sumelor destinate pentru înzestrarea ei cu 900,000.000 lei. De asemenea am putut să destinăm sume însemnate pentru a arăta directivele mari ale politicei noastre culturale, sociale şi edilitare.

D. IULIU MANIU.

STABILIZAREA

In afară de înfăptuirea acestor bugete este destul să arătăm opera de stabilizare a leului şi realizarea împrumutului de desvoltare pentru care aduc aci mulţumita partidului nostru dlui Mihai Popovici (ovaţii), care printr'o muncă continuă şi cu ajutorul dlui Ion Lugoşanu a putut să realizeze aceste mari fapte. Tin să accentuez că meritul hotărâtor pentru realizarea acestor mari înfăptuiri revine în cea mai mare parte Inaltei Regenţe care în înţelepciunea ei a prevăzut nevoia încheerei împrumutului într'un timp când acesta se mai putea încheia. Ţineţi seama că dela împrumutul nostru şipână azi nici un împrumut nu s'a mai putut face pe piaţa mondială, care ea însăşi trece de atunci printr'o grea criză. Numai guvernul nostru cu prestigiul său intact, datorit încrederii depline a opiniei publice din ţară şi a cercurilor hotărâtoare internaţionale a putut să salveze onoarea naţională şi să se prezinte ca salvator a vieţii noastre economice şi financiare.

Dacă Inalta Regenţă nu ar fi chemat partidul nostru la guvern, această operaţiune financiară nu s'ar mai fi putut face fiindcă partidul liberal, în urma discreditului general, nu l'ar fi putut realiza niciodată, mai ales în acel timp util pentru astfel de operaţiuni. Recunoştinţă dela adversarii noştri nu aşteptaţi, ci numai dela conştiinţa dv. şi dela vremurile cari vor veni şi care desigur că vor caracteriza guvernarea noastră ca un guvern salvator al onoarei şi al averii naţionale.

Reorganizarea administrativă.

Dl Maniu vorbeşte apoi despre noua organizare a Statului pe care a introdus-o şi care constitue temelia unei noui epoce de prosperitate prin descentralizarea legiferată şi prin reorganizarea serviciilor centrale. Organizarea noastră administrativă — a continuat dl Maniu — a fost caracterizată de însuşi dl Vintilă Brătianu care, într'un discurs ţinut cu ocazia unei legi izolate pentru reorganizarea ministerului de finanţe, a spus că în ţara românească a domnit haosul şi că ceeace s'a făcut dela războiu încoace nu au fost decât poticniri cari au mărit acest haos. Reforma noastră administrativă tinde să asigure în concepţiunea ei de bază, păstrarea unităţii naţionale neştirbite, dând în acelaş timp însă posibilitate celulelor componente ca să-şi desvolte toată puterea în opera de gospodărie.

Primul ministru aminteşte apoi de reformele jandarmeriei şi poliţiei şi a întregului sistem de contabilitate publică care va curma pe viitor orice putinţă de fraudare a banului public şi de abuz în contra siguranţei, integrităţii şi averii Statului şi cetăţenilor săi.

IMPOTRIVA IMORALITĂŢII

Dar nu am făcut numai atât. Am luat în mână fierul roşu pentru a înfiera orice manifestare de imoralitate atât în viaţa publică cât şi în viaţa socială. Cu acest prilej s'a petrecut însă ceva straniu. Măsura luată de noi la cererea atâtor familii nenorocite de a închide tripourile unde lumea era jefuită a fost criticată de un partid politic care pluteşte şi azi în apele partidului liberal şi care apărând, aceste tripouri, arată până unde poate merge orbirea unor oameni care desconsiderau cele mai elementare precepte de moralitate. Gruparea averescană a organizat demonstraţii de stradă în favoarea acestor tripouri bine cunoscute în opinia publică.

Dl Iuliu Maniu descrie atmosfera din străinătate în momentul venirii la putere a partidului naţional-ţărănesc. In diverse centre, afişe spuneau „feriţi-vă de Români" şi se ajunsese la sechestrarea averii Statului. Toate sforţările făcute de reprezentanţii noştri distinşi din străinătate ca dl Titulescu nu erau suficiente pentru a împrăştia această atmosferă penibilă ce rezultase din guvernarea predecesorilor noştri. Cauza acestei situaţiuni intolerabile stătea în nerespectarea angajamentelor luate. Guvernul nostru a restabilit reputaţia ţării prin împlinirea strictă a obligaţiunilor Statului, înstăpânind tradiţia care nu mai poate fi părăsită.

IN ROMÂNIA NU SUNT CURENTE SUBVERSIVE

Oratorul vorbeşte apoi despre ideia de dreptate socială şi naţională care stă la baza guvernării partidului naţional-ţărănesc. Putem constata cu satisfacţie, spune dsa, că în România nu sunt curente sociale subversive, nici partide care urmăresc schimbarea actualei ordine de guvernământ. Cu aceiaşi mulţumire trebue să constatăm că nu există un curent comunist.

La noi sunt numai agenţi comunişti trimişi şi plătiţi în bună parte din streinătate ca să turbure cu agitaţia lor sufletul poporului românesc şi al populaţiei noastre. Ei nu găsesc nici un ecou în sufletul robust al neamului nostru. Iată deci un motiv mai mult ca lumea civilizată să vadă în noi o stâncă a ordinei şi a muncei pe aceste plaiuri. Avem mijloace suficiente faţă de aceşti criminali agenţi, dar nu mă dau îndărăt a constata că întrucât mijloacele actuale nu ar fi suficiente, nu vom pierde nici un moment pentru ca cu voinţa suverană a naţiunii exprimată prin Corpurile Legiuitoare şi cu formele constituţionale să realizăm şi alte mijloace legale, dacă măsurile actuale nu vor fi suficiente.

Problema minorităţilor.

Dl Maniu se ocupă pe larg de problema minorităţilor, arătând că şi aici guvernul a tăiat o cale nouă care apare evidentă dacă se compară politica ne-

stră minoritară cu aceia a regimurilor trecute. Este adevărat că nu am putut face încă statutul minorităţilor pe care suntem hotărâţi să-l realizăm, căci vrem să scoatem problema minoritară din cadrul fluctuaţiunilor şi mai ales a târguelilor politice. (Aplauze).

Dovada bunelor noastre intenţiuni rezultă şi din misiunea pe care am dat-o dlui deputat Ghiţă Pop de a studia problema în toate statele unde sunt minorităţi. Acuzaţia că am fi trădat chestiunea minorităţilor fiindcă nu am pus-o în mesajul sesiunii actuale este neserioasă pentrucă am dovedit preocuparea noastră faţă de minorităţi în primul mesagiu al Parlamentului nostru care era chemat să stabilească liniile mari ale politicei noastre de guvernământ.

In mesagiul actualei sesiuni am enumerat numai legile pe care suntem siguri că le vom vota în această sesiune şi aceasta nu o putem spune despre legea minorităţilor care va trebui poate să fie amânată la altă sesiune. Voi întreba numai dacă minorităţile nu au destule libertăţi sau nu sunt reprezentate proporţional în Parlament, îndeosebi poporul maghiar şi german reprezentaţi într'o proporţie numerică dreaptă în Corpurile legiuitoare. Cetăţenii minoritari se bucură de egal tratament şi nu se poate verbi azi în mod serios de persecuţia minorităţilor, cari pot manifesta liber dorinţele în alegeri, în scris şi în vorbă.

Poate am avea noi dreptul să ne plângem de modul cum minorităţile uzează de drepturile lor. De acea daţi-mi voe să-mi arăt mirarea mea că un parlamentar minoritar a putut cere pentru minoritatea ungară tratamentul pe care îl aveau Românii în vechea Ungarie. Nu vreau să discut pe această bază, pentru că nu trebue să comparăm situaţia de astăzi cu ceea ce a fost ieri, pentrucă se opune spiritul vremii şi firea tolerantă a românului.

MINORITĂŢILE AU NU NUMAI DREPTURI, CI ŞI DATORII

Vrem să mergem cu spiritul vremii. Ţin însă să amintesc că în timp ce se vorbeşte de statute minoritare, minorităţile uită că nu au numai drepturi ci şi datorii, care nu se rezumă numai la plata impozitelor şi la satisfacerea cu sau fără voe a serviciului militar. Dl Maniu arată că în afară de aceste îndatoriri, minoritarii mai au datoria de a manifesta solidaritatea cetăţenească şi patriotică cu interesele superioare morale şi economice ale Statului român, precum şi de a lucra solidar cu poporul românesc la apărarea acestor interese.

Popoarele noastre minoritare însă în privinţa aceasta ne dau mult de gândit, mai ales dacă observăm că în întreaga campanie calomnioasă care se duce în străinătate contra noastră, n'am auzit şi n'am văzut nici un cuvânt de rectificare din partea minorităţilor deşi cunosc foarte bine netemeinicia lor. Tot astfel n'am auzit nici un cuvânt de apărare pentru interesele economice şi financiare ale ţării noastre în campaniile de această natură duse de ţări învecinate şi de supuşii lor.

PROBLEMA OPTANŢILOR

In chestia optanţilor, unde Statul nostru are drept indiscutabil, n'am auzit un singur cuvânt din partea lor pentru susţinerea acestui drept, deşi nerespectarea lui ni se pare a însemna sacrificii materiale şi din partea cetăţenilor minoritari. Şi mai ales n'am auzit să protesteze în contra conţinutului unor recente interpelări în parlamentul maghiar în care se înşirau calomnii concrete la adresa guvernului actual. Ei ştiu tot aşa de bine ca şi noi că acestea sunt neadevăruri şi că aceste neajunsuri scad valoarea a însuşi Statului român. De aci urmează neajunsuri de care se resimt toţi cetăţenii ţării noastre fără deosebire de origină.

Noi voim să rezolvim problema minoritară cu asentimentul întregei opinii publice şi este în primul rând interesul minorităţilor să putem obţine în cât mai scurtă vreme un reviriment în favoarea drepturilor minorităţilor care vor fi statornicite în baza suveranităţii naţiunii române, care este în funcţiune de opinia publică a întregului popor românesc.

Politica agrară

Din toate acestea aţi văzut că guvernul a luat în mână cu hotărâre şi cu curaj rezolvirea problemelor grele ale Statului, hotărât să meargă înainte pe calea dictată de convingerile şi programul său, în toate privinţele dar mai ales în ce priveşte refacerea economică, în concepţia sa egal dreaptă pentru clasele sociale producătoare, dar mai ales faţă de clasa socială agrară care a fost atâta vreme nesocotită în ţara noastră, dar este astăzi luată sub puternica protecţie a politicei de guvernământ a partidului nostru pusă în aplicare prin activitatea extraordinară a dlui ministru al agriculturii, iubitul nostru prieten dl Ion Mihalache.

In faţa acestei acţiuni observăm o rezistenţă, mai mult sgomot decât rezistenţă, din partea opoziţiei. Noi nu vedem în calea noastră însă nici o piedecă din moment ce avem încrederea Inaltei Regenţe şi prin ea încrederea Coroanei, precum şi opinia publică ce stă neclintită la spatele nostru. Zgomotul acesta nu ne sperie şi nu ne influenţează.

IMPOZITELE ŞI DEFICITELE BUGETARE

Domnul Maniu examinează obiecţiunile pe care le aduc liberalii actualului guvern în chestiunea urcării impozitelor. Guvernul nu a sporit impozitele decât în mică parte, inspirat de principiile de dreptate socială care-l călăuzesc. A trebuit s'o facă în urma situaţiei financiare ce ne-a lăsat-o guvernul liberal ca moştenire.

Am luat gospodăria statului cu un deficit de circa 5 miliarde pentru anul 1928 şi cu un deficit de peste 12 miliarde în ce priveşte gestiunea de 10 ani a regimului liberal.

Acest deficit a trebuit acoperit şi lucrul nu s'a putut face decât printr'un regim fiscal riguros pentru care ne-am obligat faţă de creditori să păstrăm echilibrul bugetar. Intre a nu ţine cuvântul dat şi o sporire a impozitelor, am ales calea din urmă.

Partidul liberal a aşteptat şase luni ca să răspundă acuzaţiunilor noastre în chestia deficitelor bugetare. Rog pe oricine să citească apărarea dlui Brătianu şi regret că starea finanţelor ţării nu permite cheltuelile de publicitate, căci aş răspândi această apărare în mii de exemplare. Ea constitue cea mai bună apărare a susţinerilor noastre.

Nădăjduesc că, făcând economii severe, vom ajunge la asanarea financiară astfel ca să putem şi noi, ca şi Franţa şi Polonia, să scădem impozitele cât mai curând posibil.

Atacurile liberale

Ne mai acuză partidul liberal, şi ne mândrim cu aceasta, că am realizat reformele de care am pomenit şi cari vor face fericirea naţiunii. De asemenea ne mai acuză că suntem oamenii capitalului străin. Am înţelege să discutăm cu liberalii această chestiune dacă politica lor contra capitalului străin ne-ar fi dus la rezultate bune.

VOINICII ŞI CHEMĂRIŞTII

Dl preşedinte al consiliului se ocupă apoi de agitaţia liberalilor în chestia chemăriştilor şi voinicilor. Repet, spune dsa, ce am spus şi în Parlament, anume că vrem să organizăm politiceşte tineretul partidului nostru. Aceasta nu o facem în ascuns, o facem drept urmare a faptului că s'a dat drept de vot celor trecuţi de 21 de ani şi urmând pilda tuturor partidelor agrare, care în toată lumea prin organizarea serioasă a păturei ţărăneşti, nu vrea să fie lăsată prizonieră altor grupări sociale, ca care este mult mai serioasă ca număr şi importanţă naţională. Nu putem lăsa ţara noastră să ajungă la soarta Rusiei unde pătura ţărănească imensă a ajuns prada unui curent străin de sufletul ei.

Voinicii nu sunt o organizaţie militară şi nu sunt înarmaţi. Armele lor sunt acelea ale minţii şi sufletului. In Cehoslovacia, nimeni nu a adus o acuzare partidului agrar pentrucă a organizat în mod atât de admirabil tineretul. Numai la noi partidul liberal a găsit şi aci prilejul unor acuzaţii calomnioase. Dl Maniu protestează impotriva calomniei liberale că voinicii ar fi o organizare teroristă şi că ar servi partidului naţional-ţărănesc drept armă pentru dictatura acestuia. Partidul naţional-ţărănesc repudiază bătaia şi arma şi roagă pe prietenii săi să evite incidentele pe cari liberalii le-ar provoca.

Dovadă despre reaua credinţă liberală este faptul că acuza de bătăile din vechiul regat pe voinici, deşi aceştia nu sunt organizaţi acolo. Iar acuzaţiile cu privire la bătăile din Ardeal se referă tocmai la judeţele unde, durere, nu există încă organizaţii voinicesti.

Adevărata intenţie a liberalilor este să provoace, căci aceasta rezultă din declaraţia fostului ministru Anghelescu, care a cerut cel puţin 20 de morţi. După cum se vede, liberalii sunt aceia cari apelează la forţa muşchilor. Noi vom organiza lupta partidului naţional-ţărănesc pe baza ideii de ordine şi de paşnică desvoltare a poporului nostru.

LUPTA ELECTORALĂ

Astfel stând lucrurile, trebue să constat că dl Brătianu vine în contrazicere cu sine însuşi, când anunţă că va lupta cu înverşunare în alegeri care se fac tocmai pe baza legii ameninţată de dsa cu desfiinţarea. Primim lupta. Dar dl Vintilă Brătianu prin lupta pe care o anunţă urmăreşte să dea acestor alegeri un caracter politic de partid care nu a fost în intenţia noastră. Primim lupta şi în aceste condiţiuni cu deplină siguranţă a reuşitei noastre. Programul dlui Vintilă Brătianu constă într'o serie de negaţiuni. Noi mergem la alegeri cu integritatea armaturei noastre politice, având înaintea ochilor ocrotirea vieţii locale. Liberalii se prezintă ca adversari ai autonomiei locale şi administrative şi ai ţărănimei nu numai pentrucă sunt adversarii descentralizării administrative care va servi în primul rând pătura ţărănească, dar şi pentrucă au declarat că nu vor respecta creditul agricol înfiinţat de noi şi pentrucă ameninţă pe capitaliştii străini să nu aducă capitalul lor în ţara noastră.

Ţărănimea noastră are azi lipsă de bani ieftini, de creditul agricol, care va scăpa ţăranul de povara cametelor grozave. Voind a împiedeca înlăturarea acestor lipsuri, partidul liberal se dovedeşte a fi din nou duşmanul ţărănimii care suferă din cauza lor.

Deosebirea dintre noi şi liberali apare evidentă şi cu prilejul acestor legi. Pe când noi, care aveam dreptul să respingem legile parlamentului ales prin furt de urne, am declarat că vom respecta totuşi împrumutul, liberalii se menţin într'o atitudine de negaţiune cu nimic justificată.

Noi stăm aci cu inima liniştită. Campania electorală care începe nu o voim dar, nu o evităm. Sunt sigur că tăria partidului nostru va duce la victorie steagul lui.

Această tărie se întemeiază pe încrederea corpului electoral şi consecvenţa hotărârei noastre.

LOCURILE OPOZIŢIEI IN PARLAMENT

Dar vom face şi altceva. Parlamentarii liberali şi averescani s'au retras din parlament şi, conform regulamentului, după un număr de absenţe vor pierde mandatele lor. Ii vom invita din nou la lucrările Parlamentului şi dacă nu vor veni vom declara vacante locurile, supunându-le voinţii votului obştesc. (Ovaţii prelungite).

INCREDERIA COROANEI ŞI A ŢĂRII

Noi stăm în acest loc cu concursul Coroanei şi al opiniei publice, a căror încredere nu a slăbit. Nu avem nevoe de dovezi, dar suntem gata să dăm altora ocazie să dovedească contrariul. (Aplauze).

Prin declararea vacanţei a peste 10 mandate, partidele din opoziţie vor avea prilejul bine venit şi pentru noi să arate în ce măsură au reuşit să câştige de partea lor opinia publică prin activitatea lor opoziţionistă, dacă în urma activităţii lor de guvernământ au reuşit să o piardă cu desăvârşire.

Nu ne sperie nici declamările eroilor din diferite cluburi care invoacă dictatura. Poporul român a dovedit că ştie să se conducă singur şi nu are nevoie de ocrotitori improvizaţi. El nu iubeşte aventurile. Dictaturile iau naştere acolo unde poporul nu ştie să-şi facă datoria sau cei care au ajuns la cârmă nu au putinţa să conducă normal. Poporul român a dovedit că este un popor de ordine, iar noi stăm pe locurile noastre din voinţa naţiunii şi ne împlinim obligaţiunile cu un altruism fără pereche în analele noastre politice.

Dl Maniu închee cerând munca patriotică a partidului pentru înălţarea poporului şi a Regelui său. (Ovaţii îndelungate, strigăte de Trăiască Majestatea Sa Regele Mihai!).

Salvarea onoarei şi averii naţionale.

In marele discurs pe care dl prim-ministru Iuliu Maniu l'a ţinut cu ocazia convocării comitetului de o sută, s'a accentuat cu multă autoritate că una din cele mai mari binefaceri ale regimului naţional-ţărănesc este: *salvarea onoarei şi a averii naţionale.*

Dl prim-ministru a descris limpede situaţia umilitoare a demnităţii şi a averii noaster naţionale pe vremea guvernării nenorocite a dlui Vintilă Brătianu.

Onoarea naţională a fost compromisă prin: cenzură, stare de asediu, bătăi în alegeri, furturi de urne. Cu un cuvânt prin toate mijloacele balcanice şi dictatoriale prin care s'a sugrumat principiul voinţii naţionale, adecă de guvernare a poporului conform voinţii sale.

Isi putea închipui oricine ce impresie a putut face în străinătate situaţia poporului român — despre care se credea că nu se poate conduce singur în cadrul unei guvernări democratice, ci numai prin măsuri drastice — dictatoriale.

Poporul român care la gurile Dunării are menirea istorică de a fi pivotul civilizaţiei şi ordinei internaţionale era privit în străinătate într'o lumină falsă, aceea de a nu-şi putea conduce nici treburile sale proprii. Aceasta situaţie era cât se poate de degradantă pentru poporul român şi toate năzuinţele trebuiau depuse pentru încetarea ruşinei. Zadarnic mintea luminată şi cuvântul înaripat a dlui Titulescu se străduia să ne apere în faţa *areopagelor* internaţionale — căci talentul dsale nu era sprijinit de acea forţă morală de a fi expresia unei ţări cu reputaţie bună.

De altă parte dl prim-ministru Iuliu Maniu a accentuat că o mare binefacere a regimului naţional-ţărănesc este ordinea pusă în banul şi averea publică prin legile de contabilitate noui şi foarte severe. Astfel economia şi finanţele ţării au fost puse cu totul pe alte baze, mai conforme cu nevoile reale ale statului şi cu principiile necesare de cruţare pe toată linia.

Toate aceste fapte — cari sunt mult mai importante decât se crede — au repus România într'o situaţie nouă — făcându-o respectată şi onorată.

Salvarea averii şi a onoarei naţionale este un capital de care trebuie să ţină seamă acela care va reconstitui mâine activitatea acestui guvern. Chiar dacă guvernul naţional-ţărănesc n'ar fi făcut decât atâta — a spus dl prim-ministru Iuliu Maniu — totuşi el bine merită dela patrie.

VALERIU V. POGĂCEANU.

A apărut

În Ţara Toamnei

Volumul se poate comanda la principalele librării din ţară sau direct pe adresa autorului Bazil Gruia, Str. Avram Iancu 11. Cluj. Preţul 50 Lei.

Importanta sedinţă Chemăristă

din 21 Ianuarie a. c.

In 21 crt. la orele 20 s'a ţinut prima şedinţă de după Crăciun a „Chemării tineretului naţional-ţărănesc" din Cluj, luând parte aproape toţi chemăriştii din Cluj.

Deschizând şedinţa *dl V. V. Tilea* salută în cuvinte călduroase în mijlocul adunării pe domnul deputat dr. Gheorghe Crişan, secretarul general al partidului naţional-ţărănesc pentru Ardeal şi Banat.

CUVÂNTUL DLUI Dr. GH. CRIŞAN

Dl Gheorghe Crişan, primit cu aplauze îndelungate, luând cuvântul relevă admirabilul discurs al dlui Ştefan Cicio-Pop ţinut la şedinţa comitetului de o sută, insistând îndeosebi asupra exemplului de sacrificiu şi de jertfă continuă pentru binele neamului, pe care îl oferă şi acum la bătrâneţe acest bătrân tânăr încă la suflet, şi atât de încercat în luptele politice ale Ardealului.

Trecând în revistă activitatea guvernului de până acuma dl Crişan arată câteva din greutăţile mari pe cari trebue să le învingă zi de zi guvernul nostru, greutăţi pe cari alţii le-au făcut şi le au pe conştiinţă.

„Cultul jertfei şi al sacrificiului rămase după războiu o simplă legendă şi ea uitată, trebue să fie din nou întrodus în viaţa noastră naţională şi politică", — spune dl Crişan.

Relevând marea consideraţiune de care se bucură mişcarea tineretului în cadrul partidului naţional-ţărănesc, dl Gheorghe Crişan face apel la membrii „Chemării" ca să între cu toată vigoarea în lupta electorală pentru judeţe şi comune.

Dl Hariton Moldovan secretarul general al „Chemării" face un raport amănunţit asupra activităţii organizaţiei în timpul vacanţei de Crăciun, când fraţii dela Braşov au înfiinţat cercul chemărist al judeţului Braşov şi au trecut şi în judeţul Trei Scaune făcând în vre-o 30 de comune, roate de voinici.

Dl secretar a mai relevat activitatea cercului chemărist din Maramureş condus de fratele nostru Gheorghe Tite.

In afară de acestea 200 de chemărişti au înfiinţat fiecare în satul lui şi în satele din jur roate de voinici, ţinând conferinţe pentru popor.

„Calendarul voinicului" a fost răspândit prin toate satele Ardealului, trezind un ecou foarte viu în masele ţărăneşti.

Din „Biblioteca voinicului" s'au epuizat cu această ocaziune toate broşurile din a cincea ediţiune.

Dl *Tilea* comunică apoi membrilor „Chemării" întruniţi în şedinţă, marea victorie repurtată de ţara noastră la Haga.

Ceeace nu s'a putut realiza la *Spa* când România era condusă de guvernul liberal antipatic şi repudiat de străinătate, s'a realizat azi la Haga când simţul diplomatic al dlui Mironescu şi talentul strălucit al dlui Titulescu au avut la spate încrederea streinătăţii într'o ţară condusă de un regim real democratic.

Problema optanţilor din care ungurii au făcut un pretext de continuă agitaţie şi propagandă în contra noastră a fost şi ea soluţionată în cadrul reparaţiilor, atunci când sectarismul xenofob politic şi economic al dlui Vintilă Brătianu a fost înlocuit printr'un regim nou de colaborare economică cu capitalul strein şi prin o politică internă bazată pe un constituţionalism curat.

Adunarea hotăreşte expedierea unor telegrame de felicitare factorilor politici cari au contribuit la obţinerea acestui succes.

CUVANTAREA DLUI PROF. Dr. EMIL HAŢIEGANU

Ia cuvântul dl prof. Emil Hatieganu, care este primit cu însufleţite aplauze din partea şedinţei.

Dl profesor îşi începe discursul citând următoarele versuri din cea mai nouă poezie a lui Aron Cotruş:

„voiu supune şesul, Mureşul, Dunărea, şi le-oi sili, precum voi vrea să trăiască după voia mea"...

„Acesta trebue să fie dlor programul unei tinerimi care creşte sub soarele cald al unei ţări libere.

Generaţia veche a trăit încătuşată, umilită, — subjugată. Durerea, suferinţa strămoşilor trăeşte în noi. Voi! sunteţi o generaţie fericită, trăiţi pe-o glie liberă, şi fiind liberă, trebue să o înfăptuiţi aşa, precum vreţi voi! Generaţia bătrânilor a fost generaţia luptelor, căci nu a avut posibilitatea de-a duce la îndeplinire, de-a săvârşi tot ceeace a fost în sufletele lor. Voi puteţi săvârşi ceeace aveţi în sufletul vostru; trebue, să aveţi datoria de a săvârşi aşa precum credeţi mai bine. Aveţi datoria de-a controla! Ochii vii ai ţării voi sunteţi! Voi trebue să înduplecaţi voinţa celor cari, după crezul vostru greşesc, binelui acestei ţări căci pentru voi am îndurat noi, pentru voi am înfăptuit ţara aceasta!

Dr. Emil Haţieganu,
vice-preşedinte al Camerei.

Inţelegând dorul vostru noi vă vom ajuta mână 'n mână pe calea progresului.

Voi generaţia primă de după războiu aveţi datoria de-a vă construi o temelie solidă, sănătoasă, căci precum veţi lucra, veţi avea o ţară, o generaţie stricată nedemnă, sau o generaţie cinstită şi demnă.

Timpurile aceste mari cer ca să fim la înălţimea situaţiei. Mândria noastră naţională de român să nu permitem să fie înjosită de nimeni. Generaţia tânără nu e permis să rabde sfidarea ce se face în casa noastră de către cei cari nu înţeleg ca să fie cetăţeni conştii ai acestei ţări! Ori ce act neloial a ori cui şi cu deosebire a acelora cari ne-au stăpânit şi batjocorit o mie de ani îl înfierăm.

Voi trebue să chemaţi sub steag toată suflarea românească, ca să se respecte această naţiune. Să fiţi oamenii faptelor! De căi lăturalnice şi paranteze voi să nu ştiţi, să nu vă entremuraţi, să nu vă clintiţi cât de puţin când apăraţi o cauză dreaptă şi sfântă! In toate lucrurile fapte! fapte! şi iarăşi fapte.

In sângele meu clocoteşte o fermă convingere că Ardealul are o menire istorică în această ţară! Trebue să arătăm că în inimile noastre bate sânge de român curat şi cinstit! Să întărim elementul naţional, mândria naţională!!".

După acest discurs inimos aplaudat frenetic, s'au discutat chestiuni de organizare.

TELEGRAMELE EXPEDIATE

Dlui IULIU MANIU, prim-ministru
Bucureşti.

Chemarea Tineretului Naţional-Ţărănesc, aflând în şedinţa săptămânală ştirea triumfului tezei româneşti la Haga, exprimă şefului guvernului şi animatorului noului politici româneşti viile admiraţii pentru marea izbândă şi vă asigură de devotamentul ei încercat.

Chemarea.

*

Dlui GH. MIRONESCU,
ministru de externe
Grevenghen.

Chemarea tineretului naţional-ţărănesc cu centrul în Cluj, asigurându-Vă de întregul devotament, Vă exprimă felicitările şi sentimentele ei, de admiraţie pentru triumful tezei române la Haga. Acest succes al ţării Vă rugăm pe Domnia Voastre reprezentantul ei, să-l consideraţi ca pe cea mai fericită realizare a aspiraţiunilor şi a entuziasmului nostru închinat deapururea măririi patriei.

Chemarea.

*

Dlui ministru N. TITULESCU
Gravenhagen.

„Chemarea" tineretului naţional-ţărănesc, luând la cunoştinţă cu două ore în urma semnării, vestea fericită a triumfului tezei româneşti în chestiunea optanţilor repurtat la Conferinţa din Haga, Vă exprimă adânca admiraţie şi felicitările ei pentru magistrala apărare a intereselor naţionale.

CHEMAREA.

Se strângem rândurile!

Alegerile comunale şi judeţene se apropie, deci şi acum ca întotdeauna liberalii şi averescanii vor fi aceia cari vor cutreera satele noastre paşnice, a căror locuitori ar avea nevoie de nişte cuvinte înţelepte şi folositoare şi nici decum de acele minciuni, cari numai din gura liberalilor şi a slugilor lor pot ieşi. Ei cutreeră zilnic satele cu masinile lor, cumpărate din banii adunaţi în cei zece ani de *batjocură*, căci guvernarea lor n'a fost altceva decât o batjocură pentru întreagă ţara dar mai ales pentru „cei mulţi"... mulţi dar nu proşti cum cred ei, nu proşti... nu sunt proşti şi nici n'au fost proşti ci numai lăsători şi paşnici cum e Românul din fire.

Ne colindă ţara, dar poporul nostru, care întotdeauna şi-a făcut datoria, va şti şi acum să-i alunge strigându-le „fugiţi dela mine blăstămaţilor, că în timp de zece ani n'aţi făcut altceva decât m-aţi batjocorit şi m-aţi chinuit în chipul cel mai neomenos, adunând comori întregi pentru voi şi pentru băncile voastre, iar acum, când guvernul actual face tot posibilul pentru ridicarea noastră, a ţăranilor, când vrea să aducă unele legi bune pentru noi, cum a fost cazul *„Creditului Agricol"*, voi umblaţi în stânga şi în dreapta pentru a împiedeca votarea lor, temându-vă banii din băncile voastre, cari nu sunt altceva decât sudoarea noastră, a celor mulţi".

Nu credeţi lupilor, că îmbrăcându-vă în piei de oaie, sau ascunzându-vă sub chipul blând al mielului veţi putea întra în stână pentru a vă reîncepe activitatea întreruptă în 1928? Nu căci ciobanul harnic şi treaz, care este mintea şi conştiinţa noastră va şti să-şi apere cinstea lui de conducător.

Aţi face mult mai bine dacă aţi lucra şi voi alături de acest guvern, care nu vrea altceva decât ridicarea ţării noastre la rangul ce i-se cuvine. Noi vom şti să strângem rândurile noastre şi să stăm alături de aceia cari am stat până acum, cari sunt dintre noi, ne cunosc lipsurile şi cari muncesc pentru noi şi prin aceasta pentru ţară.

IOAN PĂTEANU.

Politica socială şi muncitorească.

Muncitorimea constitue una din elementele cele mai importante pentru desvoltarea economică a fiecărei naţiuni. Indeosebi în ţările industriale unde formează partea principală a forţei productive, muncitorimea joacă primul rol ca factor constructiv în consolidarea statului respectiv.

Contrariul s'a făcut la noi în România, care astăzi în ce priveşte ocrotirea socială, ocupă locul din urma statelor civilizate. Intreaga activitate în domeniul acesta, s'a redus la elaborarea diverselor coduri şi proecte de legi, care nu au fost puse în practică. Aceasta soarte a avut-o şi legea pentru întrodcerea zilei de 8 ore de lucru, care deşi foarte potrivită pentru scopuri de propagandă demagogică, dar cu atât mai periculoasă intereselor „familiare" ale industriei liberale, n'a fost aplicată.

Ziua de 8 ore lucru însă trebue întrodusă în toate intreprinderile industriale şi comerciale, în scopul de a asigura muncitorimei timpul liber atât de necesar pentru odihnă, recreaţie şi rezolvirea afacerilor ei particulare şi celelalte.

O altă problemă foarte importantă este *regularea raportului între muncitorii şi patronii,* care nici până astăzi n'a primit o soluţie definitivă. Clasele producătoare în special muncitorimea dela fabrici, mine, etc. se găsesc într'o situaţie foarte critică, muncitorimea este şi în prezent complect extradată despoţilor ei, după cum se poate constata din conflictele de muncă care izbucnesc pretutindeni.

In ce priveşte *remuneraţia muncii,* putem să facem constatarea dureroasă, că salariile muncitorilor şi funcţionarilor *nu sunt în raport cu munca efectuată,* dar nici cu *scumpetea* generală actuală.

In ce priveşte politica socială propriu zisă, nu vedem încă nici un progres. Instituţiile de ocrotire socială se găsesc într'o situaţie foarte critică: *Casa cercuală* nu a reprimit nici până în prezent autonomia ei, *asigurarea muncitorilor* nu funcţionează aşa cum trebue, iar *asigurările muncitoreşti* nu corespund de fel scopului lor. *Casele de săraci* nu sunt indeajuns sprijinite din partea Statului şi problema deschisă a *cerşetoriei,* constitue o pată ruşinoasă în politica noastră socială. *Pensiuni muncitoreşti* introduse mai în toate ţările civilizate, nu există încă la noi *iar pensionarii de Stat, invalizii de războiu, văduvele şi orfanii se află într'o situaţie de compătimit.*

Numai printr'o politică socială şi muncitorească pricepută, care cuprinde soluţiunile potrivite pentru toate problemele sus amintite, vom putea evita în viitor cazuri ca cel dela Lupeni şi vom putea contribui şi în domeniul acesta la consolidarea generală a Statului!

EUGEN DASCĂLU.

CE NU POATE LIPSI DIN NICI O CASĂ ?

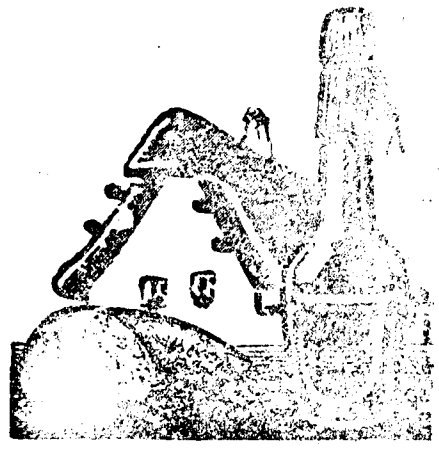

DIANA

FRANZBRANNTWEIN

Veniţi la balul Chemării

INSTRUCȚIUNI

la legea pentru Represiunea Evaziunii Fiscale la Contribuțiuni Directe

Legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuțiunile directe, publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 288 din 25 Decemvrie 1929, urmărește dobândirea integrală a drepturilor Statutului, printr'o echitabilă așezare a lor și este menită să completeze legea de unificare a contribuțiunilor directe din 1923.

Pentru aplicarea acestei legi se va proceda potrivit instrucțiunilor de mai jos:

Art. 1. — Prin acest articol se menține în totul principiul declarațiunei prevăzut de legea pentru unificarea contribuțiunilor directe și se întărește obligativitatea declarațiunei în materie de așezare a drepturilor Statului, în limitele prevăzute de legea contribuțiunilor directe Ca consecință, dispozițiunile art. 87 din legea contribuțiunilor directe rămân în întregime în vigoare, cu excepția prevăzută de acest text pentru acel contribuabil care având un singur venit elementar de declarat în cuprinsul percepției locului de impunere la venitul global este dispensat de darea declarațiunei anuale pentru impozitul global și nu poate fi lovit de penalitățile prevăzute de legea pentru represiunea evaziunii.

In toate celelalte cazuri prevăzute de art. 87 din legea contribuțiunilor directe, adică la recensământ, la începutul anului; cum și pentru veniturile ce iau naștere în cursul anului, declarațiunea rămâne un element obligatoriu pentru stabilirea impunerii și nedarea ei atrage sancțiunile de mai jos.

Art. 2. — Este în strânsă legătură cu art. 96 din legea contribuțiunilor directe, care a fost de altfel modificat prin legea de modificare a legii contribuțiunilor directe, publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 288 din 1929, pentru a se stabili sancțiuni în concordanță cu noua dispoziție.

Simplu fapt că nu s'a făcut declarația în termenul prevăzut de legea contribuțiunilor directe atrage pentru contribuabil o amendă de un sfert din impozitul cuvenit pe un an. Elementul relei credințe a contribuabilului nu mai are nici un rol în aplicarea sancțiunei, deoarece întârzierea în a da declarația justifică sancțiunea prevăzută de acest text de lege. Aceasta nu ridică însă, pentru cei ce fac impunerile, dreptul de a înlătura declarația, dacă ei constată că ea nu corespunde realității, în cari cazuri se aplică sancțiunile, potrivit situației în care se află contribuabilul.

Prin modificarea ce s'a adus art. 96 din legea contribuțiunilor directe s'a prevăzut aceeaș amendă, cu deosebirea că ea nu se mai aplică prin procesele-verbale de impunere, chiar de instanța anuală de impunere, ci prin procese verbale de contravenție, dresate de către agenții fiscului în condițiile prevăzute de art. 111 din legea contribuțiunilor directe. In acelaș mod se va aplica dar și amenda prevăzută de art. 2 din legea pentru represiunea evaziunei. In acelaș mod se va proceda și în ce privește celelalte ipoteze prevăzute de art. 96, adică darea unei declarații incomplete sau inexacte.

Art. 2 din legea pentru represiunea evaziunei prevede o singură excepție în favoarea celor cari deși obligați la darea declarațiunei au fost împiedecați printr'o împrejurare de forță majoră, în care caz termenul legal pentru depunerea declarațiunei se mai prelungește cu o lună. Chestiunea de a se ști când poate fi o împrejurare de forță majoră este o chestiune de fapt care rămâne a fi apreciată de organele însărcinate cu efectuarea impunerei; aprecierea aceasta trebuie să fie motivată temeinic, deoarece nu trebuie pierdut din vedere că contribuabilul poate — conform art. 89 din legea contribuțiunilor directe — să deà declarația de impunere chiar prin procuratori. In caz când forța majoră este suficient dovedită și declarația se dă într'o lună peste termenul prevăzut de legea contribuțiunilor directe, nu se mai aplice sancțiunea prevăzută de acest articol; dacă însă și acest termen e depășit, nu se mai poate invocă forța majoră, și deci contribuabilului i se va aplică amenda de un sfert din impozitul pe un an, pentru întârzierea în depunerea declarației de impunere.

Sancțiunea aceasta se aplică fie de către agentul fiscului, însărcinat cu impunerile anuale, dacă îi este cu putință, fie de către funcționarii fiscului, prevăzuți la art. 93 din legea contribuțiunilor directe, pe baza elementelor furnizate de agenții ce fac impunerile anuale.

Art. 3. — Sancțiunea prevăzută de acest articol este în legătură cu sancțiunea de ordin general, prevăzută de art. 105, alin. 1 din legea contribuțiunilor directe care pedepsește sustragerile în general cu o amendă egală cu impozitul la îndoitul venitului sustras. Deosebirea între aceste două texte de lege constă însă în faptul că art. 3 din legea evaziunii pedepsește pe acel contribuabil care nu a declarat venitul său real brut, punând pe agenții fiscului însărcinați cu impunerile în situațiunea de a nu putea stabili venitul net impozabil real, după deducerea cheltuelilor admise de lege, de oarece lipsește tocmai elementul inițial dela care trebuie să pornească orice impunere. Dispoziționea cuprinsă în art. 3 este aplicabilă de fapt numai față de acei comercianți, căci aceștia sunt obligați a declara venitul lor brut și numai față de acei comercianți pentru cari impunerea se face pe bază de registre, regulat ținute; nu se aplică însă acelor comercianți pentru cari impunerea se face chiar dela început prin apreciere și cu atât mai mult nu se aplică la profesioniști și meseriași la cari aprecierea constituind elementul esențial al impunerii este de presupus că toate veniturile contribuabilului s'au avut în vedere la stabilirea ei.

Pentru cazurile în cari se aplică sancțiunea prevăzută de art. 3 din legea evaziunii este dela sine înțeles că nu se mai poate aplica și sancțiunea prevăzută de art. 105, alin. 1 din legea contribuțiunilor directe, care rămâne a fi aplicată numai în cazul când speța nu poate fi încadrată în textul art. 3 al legii evaziunii, cum și în toate celelalte cazuri de sustrageri la celelalte categorii de venituri, impuse de legea contribuțiunilor directe.

Sancțiunea ce se aplică în cazurile prevăzute de art. 3 din legea evaziunii constă într'o amendă egală cu impozitul anual, calculat la diferența între venitul net stabilit în baza declarațiunii false a contribuabilului și venitul net constatat definitiv. Prin venitul net constatat definitiv se înțelege acela care rămâne stabilit după epuizarea tuturor căilor legale de atac de către contribuabil. Așa dar, dacă venitul net constatat definitiv va fi mai mare decât cel ce rezultă din declarația falsă a contribuabilului, privitoare la venitul său brut, aceasta se va considera ca o încercare de a frauda Statul și contribuabilul este pasibil de amenda egală cu diferența de impozit ce s'a încercat a se sustrage.

Aceasta situațiune nu-și poate avea locul dacă diferența de venit constatată definitiv față de declarația contribuabilului nu rezultă din registrele sau actele prezentate de contribuabil, ci din aprecierea organelor fiscale, așa cum se arată mai sus.

Amenda prevăzută de art. 3 din legea evaziunii fiscale este independentă de dreptul Statului, — adică de impozitul ce i se cuvine la diferența sustrasă — și se aplică prin procese-verbale de contravenție, în cari se va prevedea atât dreptul Statului, cât și amenda. Procesul-verbal de contravenție se dresează conform art. 111 din legea contribuțiunilor directe și constituie titlul de împlinire. Amenda aceasta se aplică chiar în cursul anului de impunere și organele de constatare ale fiscului sunt datoare să verifice cu toată atențiunea lucrările de impunere și de îndată ce acestea sunt definitive și se constată sustragerea în condițiile acestui articol, se va aplica sancțiunea legală.

Dispozițiile prevăzute de alin. 1 al art. 105 din legea contribuțiunilor directe, se mențin pentru toate cazurile în cari sancțiunea nu poate fi încadrată în textul art. 3 din legea evaziunii fiscale, iar cele cuprinse în alin. 2 al art. 105, se mențin în întregime, de oarece spețele vizate de acest aliniat sunt cu totul deosebite de cele vizate de art. 3 din legea evaziunii. Se mențin desigur și dispozițiunile cuprinse în § 280 și următorii din instrucțiunile oficiale pentru aplicarea legii contribuțiunilor directe.

Art. 4. — Acest articol prevede că orice locuitor al țării, impozabil și fără deosebire de sex, este dator să aibă câte un carnet de contribuțiuni, ținut în ordine, pentru impozitele asupra veniturilor pe cari le are în raza fiecărei percepții fiscale.

Această obligațiune, incumbă chiar și acelor contribuabili cari sunt scutiți de impozite și cari vor trebui să aibă un carnet de contribuțiuni, cu indicațiunea din partea percepției unde își au reședința și ar urma să fie impuși la global, că sunt scutiți de impozite elementare.

Se precizează că obligația de a poseda un asemenea carnet, se referă numai la persoanele fizice și la cele juridice. Pentru succesiuni carnetul se liberează pe numele succesiunii.

Orice abatere dela dispozițiunile acestui articol sunt pedepsite cu o amendă dela 500—1000 lei, aplicată prin procesverbal de contravenție, conform art. 111 din legea contribuțiunilor directe.

Dispoziția cuprinsă în acest articol este menită să completeze dispozițiile cuprinse în art. 118 din legea contribuțiunilor directe și în privința întocmirii acestor carnete și a obligațiunii organelor fiscale în privința ținerii la curent a lor, s'au dat instrucțiuni complete cu ordinul circular Nr. 305.571 din 16 Noemvrie 1929, instrucțiuni cari se vor respecta întocmai.

Se vor lua imediate măsuri ca asemenea carnete să fie de îndată emise și liberate și contribuabililor scutiți de impozite, așa cum se arată mai sus.

Art. 5. — Carnetul de contribuțiuni are o deosebită importanță, de el fiind legate o serie de acte din viața publică a contribuabilului, pe cari legiuitorul a înțeles să le subordoneze posesiunii lui. Articolul 5, consfințește această situație și prevede că nici un act public, certificat sau sumă, nu se va elibera de către autoritățile de Stat, județ, comună și nici de instituțiunile autonome, dacă contribuabilul nu va face dovadă cu carnetul său de contribuțiuni, în fața acestor autorități, că a plătit impozitul global pe cel puțin pe șase luni ale anului trecut, dacă această cerere e făcută în a doua jumătate a anului.

Această dispoziție se aplică și persoanelor juridice, pentru cari, în respectarea prescripțiilor acestui articol, autoritățile solicitate vor pretinde a li se prezenta carnetul cu justificarea plății impozitului elementar, în condițiunile de mai sus, întrucât ele nu sunt supuse impozitului global.

Prezenta ea carnetului de contribuțiuni la toate actele din viața publică a contribuabilului, ar fi putut da naștere la unele dificultăți din cauza natu ii unora din actele a căror îndeplinire se cere. Pentru a se evita consecințele grele ce ar rezulta din obligativitatea prezentării carnetului de contribuțiuni, s'a prevăzut că prezentarea carnetului nu este obligatorie în următoarele cazuri:

a) La cererile în legătură cu actele de stare civilă (naștere, căsătorie, deces, naționalitate), cum și pentru obținerea certificatelor și extractelor de pe asemenea acte;

b) La actele, certificalele sau dovezile emanate dela autoritățile judecătorești sau destinate a fi produse înaintea acestora;

c) La cererile pentru certificate de paupertate; la certificatele în materie electorală cum și la actele și certificatele referitoare la tranzacțiile intervenite în obaarele de vie și târguri de cereale pentru a ușura tranzacțiile acestea.

Pentru certificatele de școală se vor prezenta carnetele de contribuțiuni ale părinților elevilor, cu excepția elevilor orfani pentru cari nu poate exista obligația prezentării carnetului.

Dreptul de petiționare fiind garantat prin Constituție nu este subordonat prezentării carnetului de contribuțiuni.

Inafară de excepțiunile mai sus arătate, nici un alt act, certificat sau sumă nu se va elibera de autoritățile de Stat, județ și comună, cum și de instituțiile autonome, cum ar fi: Posta, C. F. R., R. M. S. Casa pensiilor și altele asemenea, fără ca se prezenta carnetul de contribuțiuni în care va fi înscrisă plata impozitelor așa cum se arată mai sus.

Se pune în vedere tuturor autorităților dispozițiunile de față, spre a lua măsuri să se execute întocmai.

Pentru exercitarea controlului, actele și certificatele eliberate de aceste autorități cum și ordonanțele achitate de ele, vor purta mențiunea că s'a prezentat carnetul de contribuțiuni completat așa cum se arată mai sus și numărul carnetului.

Ca o perioadă de tranziție dela aplicarea legii pentru represiunea evaziunii fiscale — 1 Ianuarie 1930 — și pentru ca dispoziția de față să fie cât mai cunoscută de contribuabili, s'a prevăzut prin art. 17 al acestei legi, că obligativitatea prezentării carnetului de contribuțiuni, potrivit celor mai sus arătate, începe dela 1 Iulie 1930.

Art. 6. — Ca un corolar al celor tate la art. 4 și 5 de mai sus, art. 6 prevede obligația pentru contribuabilul care are liberate mai multe carnete de contribuțiuni și de alte percepții, să le comunice la percepția unde i-se face impunerea la global. Nerespectarea acestei dispoziții atrage o amendă egală cu îndoitul impozitului global stabilit contribuabilului în culpă.

Această dispoziție este justificată de ne esitatea de a se cunoaște toate veniturile contribuabilului pentru a fi impuse la global, la totalitatea lor. Necomunicarea echivalează cu sustragerea dela impunere și denotă rea credință din partea contribuabilului.

Percepția, în raza căreia contribuabilul are reședința și se impune la global, primind comunicarea prevăzută de acest articol, va dispune ca ea să fie imediat atașată la dosarul fiscal al contribuabilului spre a se avea în vedere la impunerea sa în fiecare an.

Comunicarea constă în arătarea numărului carnetului emis și a naturii și sumei impozitului stabilit la altă percepție și se face prin declarația anuală de impunere.

In mod excepțional, pentru anul 1930 această comunicare se poate face și pe hârtie simplă, până în momentul când contribuabilul este citat pentru a fi impus la global.

Pentru a se face un control al executării acestor dispoziții perceptorii cari au emis sau primit carnete de contribuțiuni cuprinzând impozite elementare și aparținând unor contribuabili cari se impun la global în raza altei percepții, vor comunica *imediat* percepției la care se impun la global Nr. carnetului emis, numele contribuabilului, domiciliul lui și natura și suma impozitului înscris în carnetul emis pentru impozitele elementare. Aceasta comunicare nu dispensează percepțiile de a face și comunicările de venituri pe formularele Nr. 12, așa cum se procedat și în trecut.

Amenda prevăzută de acest articol se aplică prin proces-verbal de contravenție dresat de agenții fiscului, așa cum se prevede în art. 111 din legea de unificare a contribuțiunilor directe.

Art. 7. — In atingerea scopului urmărit de legea evaziunii ca Statul să-și dobândească integralitatea drepturilor ce i-se cuvin prin lege, mai ales la impunerea venitului global al contribuabililor, art. 7 pune obligațiunea oricărei firme individuale, cum și societăților de orice formă cari au în serviciul lor unul sau mai mulți salariați propriu zișii — funcționari și lucrători — să trimită administrației financiare respective o listă cuprinzând numele și domiciliul persoanelor pe cari le-a avut în serviciu în timpul anului, în dreptul numelui fiecăruia se vor arăta sumele primite sub formă de salarii, tantieme, participări la beneficiu, comisioane, prov-

zioane sau orice îndemnizări primite sub orice formă.

Legea prevede că această listă trebuie înaintată administrației financiare până la finele anului. In mod excepțional, pe primul an de aplicare al legii evaziunii, se admite ca această listă să fie depusă în cursul lunii Ianuarie 1930. In viitor, dacă se va face dovada că întocmirea acestei liste prezintă greutăți, cari fac cu neputință depunerea ei în termenul fixat de art. 7, Ministerul de Finanțe va putea acorda o prelungire de termen de cel mult 15 zile, adică până la 15 Ianuarie a anului următor.

Administrațiile financiare, primind aceste liste, sunt obligate să extragă de urgență și să comunice percepției unde se face impunerea la global, numele fiecărui contribuabil, prevăzut în ele, domiciliul și sumele primite de el în cursul anului. Percepțiile, primind comunicarea aceasta, vor îngriji să fie imediat atașată la dosarul fiscal al contribuabilului pentru ca venitul realizat să se aibă în vedere la impunerea sa globală. Comunicarea de către administrația financiară la percepție se va face pe formulare speciale Nr. 20, conform modelului ce se va întocmi și trimite la timp de Ministerul Finanțelor.

In acelaș timp organele de constatare vor verifica și declarația depusă de contribuabil și dacă se va constata că ea nu cuprinde sumele integral primite, pentru diferență se vor dresa acte de contravenție conform legii.

Nerespectarea obligațiunii de a trimite liste de salariați, așa cum arat mai sus, este pedepsită de art. 7, cu o amendă de 2000—10.000 lei pentru firmele individuale, societăți simple, în nume colectiv, în comandită simplă și cooperativele și cu o amendă de 10.000 lei de fiecare director la societățile în comandită pe acțiuni și la societățile anonime.

Amenda se aplică la firmele individuale, societățile simple, în nume colectiv și în comandită simplă, patronilor respectivi, la cooperative directorilor, iar la societățile în comandită pe acțiuni și la cele anonime directorului sau directorilor când sunt mai mulți. Numai la societățile în comandită pe acțiuni și la cele anonime se aplică amenda de 10.000 lei de fiecare director, la celelalte amenda de 2000—10.000 se aplică firmei sau societății prin patronii sau directorii respectivi și nu pentru fiacare din ei în parte.

Amenda se aplică prin procese-verbale de contravenție dresate de organele fiscului conform art. 111 din legea contribuțiunilor directe.

Art. 8. — Falsificarea bilanțurilor a constituit întotdeauna unul din mijloacele de fraudare a fiscului. Deși legea contribuțiunilor directe dă dreptul rganelor de impunere să înlăture registrele — respectiv bilanțurile — cari pentru motive, mai ales e formă, nu sunt regulat ținute, art. 8 din legea represiunei evaziunei pune principiul răspunderii pentru orice firmă de orice natură, pentru exactitatea și sinceritatea datelor conținute în bilanț.

Falsificarea bilanțurilor presupune în mod necesar conivența dintre patron și șeful contabilității și de aceea ei sunt ținuți solidar răspunzători pentru plata amenzii prevăzută de acest articol.

Amenda ce se aplică, numai în caz de dovedită rea credință, pentru firmele individuale și societăți colective, va fi egală cu de două ori impozitul pentru diferența între impozitul stabilit sau ce s'ar fi stabilit pe baza bilanțului fals și cel cuvenit fiscului dacă acest impozit ar fi fost stabilit pe baza unui bilanț sincer, și se aplică patronului firmei și șefului contabilității. Pentru societățile în comandită, pe acțiuni și societăți anonime, amenda va fi de patru ori diferența de impozit așa cum se arată mai sus și se aplică directorului sau directorilor societății solidar cu șeful contabilității.

Amenda egală cu îndoitul și împătritul diferenții de impozit este distinctă de dreptul Statului, care se stabilește odată cu ea.

Dispozițiunile § 281 din instrucțiunile legii contribuțiunilor directe, referitoare la calculul amenzii pentru impozitul global și complimentar, a căror cotă este progresivă, sunt aplicabile și în cazul de față.

Peptru cazurile în cari se face dovadă că șeful contabilității a lucrat de bună credință, pe baza actelor ce i s'au prezentat de directorul intreprinderii, șeful contabilității, este scos de sub această penalitate, ea urmând a se aplica în aceste cazuri numai patronilor și directorilor întreprinderii.

Constatarea acestor contravențiuni se face de către funcționarii fiscului, prin procese verbale, conform art. 111 din legea contribuțiunilor directe, chiar în timpul în care se face impunerea, dacă se dovedește că bilanțul prezentat la impunere este inexact sau nesincer, sau posterior impunerii, când inexactitatea se dovedește prin cercetări ulterioare.

Pedeapsa prevăzută de acest articol vizează nesinceritatea bilanțului, ca încercare de fraudă și ca atare e distinctă de sancțiunile prevăzute de art. 105 și următorii din legea contribuțiunilor directe.

Art. 9. — Sancțiunile prevăzute de acest articol vizează numai ipoteza existenții a două rânduri de registre, obligatorii, conform codului comercial, unde intențiunea de a frauda fiscul este evidentă și constitue desigur o vină mult mai gravă și deci și pedepsele sunt mai severe.

Ori de câte ori se va constata că o întreprindere de orice fel ține două rânduri de registre în scopul de a nu se putea constata și așeza în mod real drepturile Statului, ea va fi pasibilă de amenzile de mai jos:

Dela 10.000—500.000 lei, după importanța întreprinderii, pentru firmele individuale și asociațiile simple și cari se impută patronilor lor.

Dela 100.000—5,000.000 lei, pentru societățile pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni, plătită solidar de director sau directorii societății și de șeful contabilității.

E de observat că solidaritatea directorilor cu șeful contabilității, în ce privește amenda prevăzută de acest articol, se aplică numai societăților anonime nu și firmelor individuale sau asociațiunilor în nume colectiv sau în comandită simplă.

Amenda este distinctă de dreptul Statului și se stabilește împreună cu impozitul, în modul arătat la articolul precedent.

Sancțiunile prevăzute de art. 8 de mai sus rămân a se aplica și ele pentru sustragere, de oarece art. 9 vizează o infracțiune precisă, care nu e cuprinsă în acel text.

In afară de amendă, în cazurile în cari se constată existența a două rânduri de registre, patronii firmelor individuale și societăților simple, cum și directorii și șefii contabilității la societățile anonime sunt pasibili și de pedepsele prevăzute în art. 332 și următorii din codul civil în vigoare în Vechiul Regat și de articolele corespunzătoare din codurile în vigoare transilvănean și bucovinean. Aplicarea sancțiunilor penale se va face de către instanțele ordinare și în acest scop administrațiile financiare, cu avizul ministerului, vor seziza parchetul, căruia i se va trimite în copie actele dresate cum și registrele constituind corpurile delicte și care va instrumenta potrivit legilor în vigoare.

Pentru constatarea acestor contravențiuni funcționarii fiscului pot cere printr'o adresa formală asistența unui delegat al parchetului, care este dator să satisfacă cererea de asistență.

Art. 10. — In scopul de a se face imposibilă sustragerea unei însemnate categorii de venituri dela plata impozitului global, se impune prin acest articol obligația ca societățile anonime să comunice administrației financiare respective o listă nominală a tuturor membrilor consiliului de administrație și a censorilor, cu indicația pentru fiecare în parte a sumelor ce au primit în decursul anului trecut ca tantieme, jetoane, salarii, cheltueli de reprezentare și orice sumă primită, sub orice formă. In dreptul fiecăruia se va mai indica și Nr. carnetului de contribuabil ce posedă pentru impozitul global și percepția care a liberat carnetul. Dispoziția aceasta este aplicabilă, începând din anul 1930, pentru sumele primite în anul precedent 1929.

Lista aceasta se depune la administrația financiară cel mai târziu într'o lună dela data adunării generale.

Nerespectarea acestei dispoziții se pedepsește cu o amendă egală cu totalul tantiemelor și a cheltuelilor de reprezeutare plătite în cursul anului trecut membrilor consiliului de administrație și va fi plătită de directorul societății, pe care legea a înțeles să-l facă răspunzător.

Amenda se aplică prin proces verbal de contravenție, așa cum se arată la articolul precedent.

Administrațiile financiare primind listele, vor îngriji să se extragă și să se comunice la percepția unde se impun la global beneficiarul acestor venituri, toate aceste date în modul arătat mai sus la art. 7. Percepțiile vor atașa comunicările la dosarul fiscal al contribuabilului și vor proceda la verificarea declarației și dresarea actelor în modul arătat la articolul mai sus citat.

Art. 11. — Prin art. 75 al legii contribuțiunilor directe, modificat prin legea publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 288 din 25 Decemvrie 1929, se institue în mod definitiv dosarul fiscal al contribuabilului. Importanța acestui dosar este suficient pusă în evidență prin instrucțiunile ce se dau la acel articol.

Ca să se asigure o cât mai bună păstrare a dosarului fiscal al contribuabilului, așa de necesar pentru impunere, cât și așa de important prin însemnătatea actelor din care e format, se institue prin articolul de față severe pedepse în sarcina funcționarului fiscal care nu-l va ține în ordine și care nu va atașa la el toate actele și comunicările ce primește referitoare la acest dosar.

In baza constatărilor făcute de organele fiscale superioare, funcționarul care va neglija această atribuție, va fi pedepsit cu o amendă egală, cu salariul pe 15 zile, care se va da de administratorul financiar prin decizie, iar în caz de recidivă, cu o amendă egală cu salariul pe 1—2 luni, aplicată în acelaș mod.

In afară de această amendă, în cazul când se consrată o vădit rea voință, administrația financiară va sesiza Ministerul de Finanțe, care va putea traduce pe vinovat în fața comisiei de disciplină, care va aplica și pedepse e disciplinare potrivit gravității faptelor ce i se impută.

Art. 12. — Prevede sancțiuni aspre pentru acei funcționari ai fiscului cari, însărcinați fiind cu liberarea carnetelor de contribuțiuni, vor libera fără drept asemenea carnete sau vor face inscripțiuni false în ele. Constatarea acestor infracțiuni se va face de controlorii șefi, administratorii financiari sau inspectorii financiari și pe baza rapoartelor lor, cu avizul Ministerului de Finanțe; funcționarul vinovat va fi deferit justiției spre a fi pedepsit conform art. 123, 124 și 140 din codul penal în vigoare în Vechiul Regat sau articolele corespunzătoare din codul penal în vigoare transilvănean sau bucovinean.

Art. 13. — Dispozițiile acestui articol sunt menite să împiedice o înțelegere frauduloasă între agentul fiscului și contribuabil și mai ales luarea de mită. Funcționarul fiscal care se va dovedi că în înțelegere cu contribuabilul a dat relațiuni false, în legătură cu impunerea sau scăderea contribuabilului dela impozitele directe, care pentru a servi pe contribuabil, dă referințe nesincere sau care prin abuz caută a se folosi de situația sa pentru a obține avantaje de orice fel din partea contribuabilului, cum și acel funcționar care în mod vădit va nedreptăți pe contribuabil, pentru că nu a putut obține avantaje dela acesta, va fi destituit și referit justiției pentru aplicarea art. 123, 124, 144 și 322 din codul penal în vigoare în Vechiul Regat sau articolele corespunzătoare din codul penal în vigoare transilvănean sau bucovinean.

Constatarea acestor infracțiuni se va face de organele de control și inspecție și rezultatul va fi supus Ministerului de Finanțe, care va aplica pedeapsa destituirii și cu al cărui aviz vinovatul va fi deferit justiției.

Art. 14. — Prevede o serie de dispoziții cu caracter tranzitoriu.

Prima dispoziție se referă la acei contribuabili, cari în ultimii cinci ani, socotiți dela aplicarea legii — 1 Ianuarie 1930 — adică în anii 1925—1929 inclusiv, nu au făcut declarațiunea de impunere anuală, cerută de legea de unificare a contribuțiunilor directe, sau nu au fost impuși, fie pentru totalitatea veniturilor lor, fie pentru parte din ele. Pentru acești contribuabili legea prevede dispensarea de orice penalitate dacă până la 1 Fevruarie 1930 vor declara veniturile totale sau parțiale neimpuse pe anii arătați. Declarațiile se pot face pe hârtie simplă și vor fi însoțite de orice acte de cari contribuabilii înțeleg să se servească; ele se dau fie la percepția de domiciliu, fie la administrația financiar și vor fi înregistrate, liberându-se contribuabilului o adeverință în care se va arăta precis că declarația s'a dat în conformitate cu art. 14 al legii pentru represiunea evaziunii fiscale.

Declarațiile odată primite vor fi cercetate de organele fiscului și dacă se va constata că e vorba de venituri elementare, ce trebuiesc impuse în raza altei percepții, le vor trimite la acele percepții.

Impunerile pentru aceste venituri se vor face de instanț le anuale ale anului 1930, întrucât simplul fapt că legea încuviințează declararea veniturilor neimpuse, cu dispensa de sancțiuni, implică și dreptul Statului de a stabili impozitele ce i se cuvin la aceste venituri pe cei cinci ani din urmă și deci și instanțele anuale din 1930 sunt în drept să le stabilească, așa cum de altfel ele pot stabili impuneri la contribuțiuni directe pe cinci ani din urmă, la deschideri de succesiuni, conform art. 97 din legea contribuțiunilor directe.

Impunerile fiind anuale, se precizează că veniturile neimpuse parțial vor fi impuse prin procese-verbale de impunere suplimentare, privitoare pe anii în cari ele nu au fost impuse, iar cele neimpuse în total vor fi impuse prin procese-verbale dresate pentru fiecare an în parte, în condițiile legii contribuțiunilor directe.

Ele se vor comunica contribuabilului cu fomele prevăzute de art. 98 din legea contribuțiunilor directe și sunt supuse apelului conform art. 77 din acea lege.

Impozitele stabilite în acest fel se vor incasa la curent ca plus.

Contribuabilii cari nu vor declara până la 1 Februarie 1930 veniturile totale sau sau parțiale nedeclarate sau neimpuse și vor fi descoperiți după această dată vor fi obligați pe cale de procese-verbale de contravenție să plătească impozitele datorite pe trecut, precum și amenzile corespunzătoare, iar funcționarilor fiscali sau persoanelor particulare, cari vor descoperi asemenea cazuri, li se va acorda o primă ireductibilă de 20 la sută din amenzi.

A doua dispoziție privește pe acei contribuabili cari au de plătit rămășițe din impozite și taxe și cari vor fi dispensați de plata dobânzii de întârziere de 15 la sută, dacă le vor achita până la 30 Iunie 1930.

Această scutire de dobânzile de întârziere are un caracter larg și se întinde atât asupra rămășițelor alese la 30 Iunie 1929, provenind din debitul exercițiului 1928, cât și din debitele exercițiilor anterioare.

Deși la întocmirea rolului, rămășițele din impozite se repurtează, înglobându-se în ele și dobânzile, așa cum prev de § 277 din instrucțiunile legii de unificare a contribuțiunilor directe, intențiunea legiuitorului fiind de a exonera de dobânzi toate sumele datorite ca rămășiță din impozite, se va avea în vedere ca la incasarea acestor rămășițe notele de plată să se facă potrivit debitelor înscrise în rolurile vechi, adică fără dobânda respectivă, care în trecut a fost de 9 la sută. Intocmirea notei de plată pentru asemenea rămășițe se va face sub directa supraveghere a perceptorului, care rămâne personal răspunzător pentru orice neregulă.

Diferențele debitate în roluri și provenind din dobânzile de întârziere debitate la repurtate odată cu impozitele se vor scădea prin state, potrivit instrucțiunilor date anterior de minister, iar întocmirea statelor se va face sub supravegherea perceptorului și controlorului respectiv, cari vor semna statele și cari se vor viza de administratorul financiar.

Se pune însă chestiunea dacă se mai percepe dobânda de 15 la sută pentru debitul din contribuțiuni pe 1929. Din moment ce pentru rămășiță s'a creiat aceasta dispensă, cu atât mai mult contribuțiile directe înscrise în roluri pentru anul 1929 și neachitate încă, nu pot supotta aceste dobânzi

Dispoziția prevăzută de art. 14 ar putea fi înțeleasă de unii contribuabili ca o pasuire generală acordată până la 30 Iunie 1930, pentru toate impozitele directe. O asifel de interpretare ar depăși însă scopul urmărit de lege și de aceea se pune în vedere organelor fiscale, că dispoziția aceasta de favoare cu caracter tranzitoriu, nu exclude urmărirea cu formele prevăzute de legea de urmărire, cu atât mai

mult, cu cât această favoare s'a acordat contribuabililor, tocmai pentru a se alimenta tezaurul Statului, într'o epocă în care încasările sunt de obicei mai slabe. Se va proceda deci, la urmărirea lor, ca şi până acum.

Legea mai prevede scutirea de dobânda de 15 la sută şi pentru rămăşiţele datorite din taxe. Prin stricta interpretare această dispoziţie se aplică numai pentru acele taxe la cari se percepe dobânda de 15 la sută, nu şi la taxele la cari se percepe o dobândă mai mică, cum ar fi de pildă taxele succesorale.

A treia dispoziţie prevede dispensarea de amenzi a acelor contribuabili cari au de plătit asemenea amenzi din contravenţiuni la contribuţiuni directe definitiv constatate, dacă vor plăti până la 1 Aprilie, 1930 impozitele datorate pe baza proceselor-verbale de contravenţie.

In acest scop, contribuabilii cari se află în această situaţie, vor efectua plata impozitului la percepţia respectivă, declarând în scris că înţeleg să beneficieze de dispoziţiile acestui text de lege. Percepţia va comunica apoi administraţiei financiare, incasarea, pentru ca aceasta să ia cuvenitele dispoziţii de scădere a amenzii, după cum procesul-verbal de contravenţie la contribuţiunile directe, este aprobat de administraţia financiară sau de Ministerul Finanţelor, căruia i-se va aduce la cunoştinţă deasemeni, incasarea impozitului, spre a aproba scăderea amenzii.

Legea precizează că de această dispoziţie beneficiază acei contribuabili cari au de plătit amenzi din contravenţiuni definitiv constatate la contribuţiuni directe.

Este aci ideia de *constatare definitivă*, din punct de vedere al cercetărilor organelor fiscale cari au stabilit contravenţia şi nici de cum nu se poate aplica această dispoziţie pentru amenzile *definitiv judecate* de instanţe judecătoreşti în favoarea Statului, în cari cazuri existând autoritate de lucru judecat, pe lângă impozit se incasează şi amenda.

Deasemeni nu pot beneficia de această dispoziţie acei contribuabili cari au plătit deja amenzile definitiv constatate, de oarece incasarea s'a făcut în baza unui titlu legal de împlinire.

Contravenţiile aflate în curs de cercetare vor fi terminate şi se vor dresa actele de contravenţie, de oarece aceasta (procesul-verbal), constitue titlul legal de împlinire, de care Statul nu poate fi lipsit.

Art. 15. — Prevede că penalităţile prevăzute în legea de unificare a contribuţiunilor directe se menţin întrucât nu sunt în contradicţie cu penalităţile prevăzute în legea pentru represiunea evaziunii fiscale. S'a arătat mai sus la fiecare articol, legătura ce ar putea să existe între penalităţile prevăzute de aceste legi.

Rămâne totuşi bine stabilit în baza acestui text că pentru orice fraudare a fiscului, pentru care sancţiunea nu se poate încadra în dispoziţiile legii pentru represiunea evaziunii, sancţiunile de aplicat sunt cele prevăzute de legea contribuţiunilor directe.

Art. 16. — După cum se arată mai sus, sancţiunile prevăzute de legea pentru represiunea evaziunii fiscale, cu excepţia celor prevăzute la art. 11, 12 şi 13, se aplică de către agenţii fiscului, prin procese-verbale de contravenţie, cari potrivit art. 16, urmează a se dresa în conformitate cu dispoziţiile cuprinse în art. 111 din legea de unificare a contribuţiunilor directe.

Procesele verbale vor cuprinde pe larg expunerea faptelor constatate şi vor fi motivate cât mai temeinic.

Ele se aprobă după cum urmează:

a) De către administratorii financiari pentru orice amendă prevăzută de lege al cărui cuantum nu trece de 2000 Lei:

b) De către Ministerul Finanţelor, direcţia contribuţiunilor directe, pentru orice altă amendă;

c) Procesele-verbale cari prevăd aplicarea pedepselor penale, se trimit în copie parchetului, în urma avizului Ministerului de Finanţe, spre a deschide acţiune publică pentru aplicarea lor.

O copie depe procesul-verbal aprobat cum se arată mai sus se notifică şi contribuabilului cu procedura prevăzută la art. 98 din legea contribuţiunilor directe.

Căile de atac fiind cele prevăzute de legea contribuţiunilor directe, contribuabilul poate face apel în contra procesului-verbal, aprobat în termen de 20 zile dela data notificării, la tribunalul locului unde s'a săvârşit contravenţiunea.

Apelul trebuie să cuprindă, sub pedeapsă de nulitate, alegerea de domiciliu în cuprinsul circumscripţiei de resort a tribunalului.

Motivele de apel vor fi depuse, fie prin cererea de apel, fie prin memoriu aparte, cu cel puţin 3 zile înaintea zilei fixate pentru judecată.

Tribunalul apreciind poate însă încuviinţa depunerea motivelor în ziua judecăţii, în care caz oricare din părţi poate cere un termen spre a lua cunoştinţă de ele.

Judecata se va face de urgenţă şi cu precădere, conform regulelor dreptului comun.

Hotărârea tribunalului se dă fără drept de opoziţie.

In termen de 20 zile dela pronunţarea tribunalului ori dela comunicare, dacă s'a dat în lipsa apelantului, se va putea face recurs la Curtea de apel pentru motive de violare de lege, exces de putere, omisiune esenţială şi incompetinţă.

Hotărârea Curţii de apel se dă fără drept de opoziţie.

Drepturile fiscului pentru stabilirea contravenţiunilor se prescriu după trecere de 5 ani socotiţi dela 1 Ianuarie ce urmează anului când impunerea trebuia să aibă loc.

Art. 17. — Legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuţiunile directe a intrat în vigoare pe ziua de 1 Ianuarie 1930, aşa cum s'a arătat şi în publicaţiunile oficiale ale Ministerului de Finanţe, referitoare la declaraţiunile de impunere pentru 1930.

Fac excepţie dispoziţiunile art. 5 din această lege, cari intră în vigoare pe ziua de 1 Iulie 1930.

Ministrul Finanţelor,
Virgil Madgearu.

p. Director,
Iordan Ştefănescu.

Directoratele regionale.

Aplicarea reformei administrative a început cu numirea directorilor regionali. Destinele acestei mari reforme depind de vrednicia acestora. Ei sunt reprezentanţii intereselor locale şi reprezentanţii puterii centrale în acelaş timp. Inceperea activităţii lor constitue un „moment istoric în evoluţia vieţii noastre de stat", cum foarte bine a spus d. I. Maniu.

Directorii regionali au misiunea de-a aplica o reformă menită să pună România în rândul statelor civilizate. Sarcina lor nu e uşoară. Iată de ce.

Liberalii şi averescanii au declarat că nu respectă noul aşezământ administrativ. Ce vor face liberalii şi averescanii însă dacă rezultatele noului legi administrative vor fi excelente? Conştiinţa publică fiind adânc convinsă de superioritatea legii, vor mai putea oare liberalii şi averescanii — prezumând că mai vin la guvern cândva — să acţioneze contra conştiinţei publice? Desigur că nu.

Până la actuala lege administrativă noi n'am avut o administraţie bine organizată. Partidele politice au recunoscut aceasta.

Experienţa descentralizării acum se face pentru prima oră la noi. O lege administrativă, bazată pe descentralizare au voit să facă şi liberalii. Simţând însă că aplicarea principiului descentralizării duce la diminuarea puterii lor politice au renunţat la această ideie. „Numai partidele cari se bucură de încrederea masselor pot realiza o reformă întemeiată pe o viaţă administrativă autonomă." Partidul liberal nu s'a bucurat încă de încrederea masselor şi o astfel de administraţie a rămas irealizabilă pentru ei.

Reforma administrativă făcută de actualul guvern pune descentralizarea pe o bază largă. Descentralizarea este ideia călăuzitoare în noua lege. Descentralizare înseamnă trecerea unor atribuţii ale puterii centrale asupra organelor administrative locale descentralizate.

Sistemul centralist a provocat un adevărat dezastru în buna administrare a ţării. Românul era nevoit să se ducă din Banat, Maramureş, Bucovina, la Bucureşti pentru rezolvirea celei mai neînsemnate petiţii care cere aprobarea ministrului. Şi până a o obţinea, flămânzia zile intregi pe culoarele ministerelor. Cât necaz, câtă cheltuială şi pierdere de vreme! De acum înainte toate afacerile de interes local şi regional vor putea fi isprăvite la directorate.

Principalele organe ale reformei administrative sunt directorii regionali, fiindcă de ei atârnă totul. Ei trebue să primească noile posturi ca posturi de muncă şi grea răspundere. Nu ca „simple demnităţi". Dacă primesc posturile ca simple demnităţi, atunci reforma îşi pierde din valoarea ei. Directorii regionali trebue să se simţească exclusiv slujitori ai Statului.

Duşmanii regimului actual stăpâniţi de răutate au întâmpinat cu critici violente descentralizarea spunând că duce la „dezagregarea forţelor naţionale". Reforma aceasta însă nu va altera ideia naţională. Iată ce a spus d-l Iuliu Maniu privitor la aceasta: „In fiecare colţ de ţară bate în sufletele tuturora puternic ideia unităţii naţionale. Descentralizarea nu va altera această ideie. Viaţa regională nu-i permis să însemne separatism sau dezagregarea forţelor naţionale. Ea trebue să însemne valorificarea forţelor locale în mod concentric pentru binele comun şi prosperarea nestânjenită a întregei naţiuni". Şi va însemna.

D-l Maniu a atras apoi atenţia directorilor regionali să nu uite că funcţionarii sunt în slujba cetăţenilor şi nu aceştia în slujba funcţionarilor. Iată de ce nu au ţinut seama guvernele liberalo-averescane. *I. f.*

Primăria Municipiului Cluj

No. 30683—1929.

ANUNŢ

Municipiul Cluj arendează pe cale de licitaţie publică orală pe timpul dela predare până la 31 Decemvrie 1932 următoarele terenuri:

1. Teren lângă Someş cart. Grigorescu.
2. Loc pentru şcoală în cart. Grigorescu.
3. Loc pentru şcoală Str. Donat (Kanyafö).
4. Parcele la Dâmbul Lutos.
5. Parcele la Akaszto-Domb.
6. Postaberek lângă fabr. Renner.
7. Intravilan în Str. Bucureşti.
8. Păşune dos Cetăţuie (Udülöhely).
9. Teren lângă casa din Strada Fabrica de Zahăr 2.
10. Grădina veche de fân din Strada Chintăului.

Licitaţia se va ţinea conform cu dispoziţiunile legei asupra Contabilităţii publice în ziua de 18 Februarie 1930 orele 10 a. m. în biroul din Calea Traian Nr. 19 înaintea comisiei delegate.

Tabloul terenurilor conţinând suprafaţa lor, cum şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în biroul din Calea Traian 19.

Cluj, la 17 Ianuarie 1930.

Primăria Municipiului Cluj.

Alegători, votaţi la alegerile judeţene listele partidului naţional-ţărănesc cu semnul roata **O.**

Oricare cetăţean căruia îi e scumpă demnitatea şi averea naţională va vota în alegerile judeţene cu roata O, semnul partidului naţional-ţărănesc prin care ţara românească a scăpat de jugul fanariot al liberalilor.

Nimenea să nu lipsească deci dela vot!

SPECTACOLE

Cinematograful „EDISON"

Sâmbătă, Duminecă: **Fecioara dela Follies Bergère,** cu Billi Dowe şi *Comedia Durerii.*

Luni, Marţi, Miercuri: **Ferma morţii,** dramă în 10 acte cu Buffalo Bil şi **Rusia,** cu Wladimir Gardarow.

Joi, Vineri: **Dominoul negru,** dramă în 10 acte cu Hary Liedke, Verebes Ernő şi H. Junkerman şi **Mica Fugară,** comedie în 8 acte.

Cel mai strălucit bal din Ardeal?
Balul „CHEMĂRII" din 16 Febr.

Citiţi „Chemarea".

Absenţa iredentismului maghiar în România?

(Urmare din pag. 1-a.)

anţele lui excesive, înecate'n suplicii şi spasme râvnitoare... la ce?... Recolta acestor stropşeli caracteristice Budapestei, zodialei bucătării ale tuturor conspiraţiilor europene, sunt acuzările cu impilarea minorităţilor. Cum adică? Ce vor la noi minorităţile? Stat în stat? Cu ce o ducem noi mai bine azi, ca minorităţile? Nu luptăm şi noi, majoritarii, tot pentru risipirea aceloraşi greutăţi instigatoare? Ori pe vremuri, eram altfel trataţi, decât cum sunt în prezent ceice-şi concertează neîntrerupt, dar anost inocenţa pe la ferestrile Ligei Naţiunilor? Care e însfârşit ţelul urmărit de aceste sufocate agitaţii şi propagande minoritare, aici acasă şi în streinătate? Recâştigarea poziţiilor vechi, prin eludarea legilor şi al adevărului, sau maniaca grandomanie, înteţită de zornăitul pintenilor?

Nu, nu există la noi în ţară şovinism. Nici iredentism. Nici comploturi tăinuite. Nici spionaj. Toate-s numai halucinaţii! — Maghiarii, şi-au însuşit perfect, cu toţii limba statului. Totuş, greşelile încornurate, ce mişună pe firme, afişuri, cereri şi liste de mâncări din restaurante, etc. dovedesc îndeajuns conştienta barbarizare a graiului românesc.

Şovinismul şi iredentismul sunt asemenea închipuiri de ale noastre. Invenţii, cari au fost descoperite şi se cultivează aproape în toate şcolile minoritare, de orice grad. Doriţi dovezi?: a) falşificări formidabile de istoria românilor; b) izgonirea prin mijloace murdare a elementelor didactice româneşti din sânul instituţiilor minoritare; c) întruniri secrete; d) serbări de caracter suflat în programele cărora, nu se strecură, nici întâmplător „Imnul Regal"; e) absenţa demonstrativă dela serviciile divine oficiale a reprezentanţilor şcolilor; f) răscolirea urei elevilor împotriva ocârmuirii actuale prin cărţi şi opere, cari trec adesea graniţa clandestin.

Spionaj? Comploturi? Complect eliminate din sfera de gândire, ori spectrul solar... al dlui Spectator... Şi lumea românească cunoaşte toate peripeţiile spionajelor, scoase la iveală rând pe rând în oraşele: Timişoara, Cluj, Arad, Oradea-Mare, Târgu-Mureş, etc.

Dar, câte vor mai fi rămas încă nedescoperite?

Puţin ne impoartă! Teza dlui Spectator şi a huliganilor lui tovarăşi, în faţa argumentelor aşternute aci, înseamnă un eşec dectractant, rezultat din lipsa aparentă a perspectivelor, pentru a putea astfel afirma bazele revizionismului maghiar, afirmate la Haga — par'că în contul unui preludiu de catastrofă apropiată — de contele Bethlen, cerberul mobilizării îndărătniciilor hunice.

Aceste ţinute se învederează însă şi prin reflecxiile făcute cu rea intenţie asupra lucrărilor, săvârşite de Comisia reparaţiilor orientale: „Conferinţa dela Haga, nu e lichidarea războiului, ci negarea păcii, intentată de Franţa, îmbogăţită de împrejurări necuviincioase...".

Evrica! — ca să mă folosesc de strigătul lui Archimede... Ungaria şi preocupările pacificării popoarelor beligerante? Ungaria cu mercantilismul ei mârşav de a complica teatral lucrurile? Pe cine nu vor surprinde atari echivocităţi crase şi cum ne vom pronunţa asupra acestor exclamări, cari ne menţin din capul locului în complectă nedumerire?

Un răspuns direct ar fi binevenit..., dar ne-ar pune în insolenta situaţie să ostracizăm brusc pornirile indecente de faţă. Le lăsăm deci în sarcina celui ce le-a născocit, ca să le dea şi un desnodământ final, potrivit mentalităţii lascive, ce-i va împleti cunună de lauri în jurnalistica minoritară maghiară...

Aşa-i, dle Spectator, că nu te-am prins cu ocaua mică?

OCTAVIAN ŞIREAGU.

Tineretul în politică.

Principala cauză care l-a determinat pe Vintilă să-şi pună jacheta şi să se înfăţişeze Regenţei, spre a protesta împotriva guvernului, e că partidul naţional-ţărănesc, prin simpatiile ce i se acordă, fără gir şi nelimitat, tinde să devină stăpân al tineretului românesc; deci îşi formează o formidabilă armată pentru viitor. Nu organizarea statutară a tineretului în cadrele partidului azi la putere, îi menţine pe liberali într'o insomnie cronică, manifestată prin eşiri violente; semne ale unui organ anormal. Ştie bine Vintilă că, asemenea organizaţii există şi în ţările vecine, unde partide omonime în acţiune cu năzuinţele poporului, astfel înţeleg să-şi asigure o continuitate utilă.

Interesele neamului, ce le invoacă liberalii, cu un inofensiv cinism, de câte ori îşi simt situaţia periclitată, n'au nimic comun cu ideologia partidului perzistent în neruşinarea de a-şi zice liberal, şi în urma guvernărilor nefaste ce le-a exercitat pe spatele unui popor prea răbdător. Nu-l priveşte pe Vintilă dacă ţăranul are cu ce să trăiască, sau starea economică a ţării prosperează. Cu atât mai puţin se preocupă de interesele naţionale. A dat dovadă. Obiectivul simulacrului de luptă, ce o duce partidul liberal, este cu totul altul. Salvarea intereselor proprii, ale instituţiilor sale financiare, şi recâştigarea onoarei, pierdută pe câmpul de luptă, asemenea nemernicului care uitându-şi datoria, dezertează, complăcându-se în satisfacţii efemere, a căror ispăşire e inevitabilă.

Reabilitarea ce încearcă s'o smulgă ţării, partidul „istoric", sau cum vreţi, nu se câştigă uşor. E nevoie pentru această operaţiune de întinerirea cadrelor, cu elemente viguroase, pline de elanul consecvenţei. Reabilitarea cere concepţii raţionale, adaptabile spiritului opiniei publice. Ori, revenirea la sentimente loiale faţă de popor, n'au manifestat-o liberalii. Aşa că, e natural să-şi piardă speranţa chiar şi în atragerea tineretului. Să nu mai vorbim de bătrâni, ale căror principii integrale sunt deajuns cunoscute.

In astfel de împrejurări e explicabilă activitatea fecundă de regizor nepriceput a lui Vintilă. Purtătorul numelui acesta, altădată rostit nu fără multă scârbă, dacă voieşte cu orice preţ să ajungă în graţiile publicului, ar trebui să monteze ceva plăcut şi pentru spectatori. Să nu permită partidului numirea unui prim-ministru, oricare ar fi el, „şef de bandă", dacă vrea să iese din nămolul în care s'a aruncat cu dela sine putere. Să priceapă odată liberalii că, maşinaţiunile de culise nici odată nu le va favoriza invadarea localurilor de către săteni, cerându-li-se înscrierea în partid, aşa cum am văzut zilele trecute, în biroul „Chemării', un grup de băieţi veniţi anume să se roage ca să fie admişi în rândurile voinicilor..

Incheiu, răspunzând şi celor ce luptă împotriva înrolării tineretului în partidele politice. Acţiunea acestora e greşită din următoarele motive. Indată ce un tânăr şi-a formulat concepţii într'o anumită direcţiune, dacă acele concepţii sunt rezultatul unei autoexaminări spirituale voluntară, greu poate fi reîntors dela calea începută. Şi nici nu-i bine să-i fie multiplicate imaginile viitorului, ca să nu rămână complect desorientat moralicește, datorită educatorilor prea zeloşi acolo unde nu trebue. Să fie lăsat să-i evolueze convingerile proprii; căci un tânăr care nu cunoaşte pasiunea patimilor, îşi face idei sincere despre lucruri şi oameni.

D. CIOBĂNAŞ.

Săptămâna politică.

Conferinţa dela Haga şi-a terminat lucrările. Problemele ce au figurat de ordinea de zi au fost soluţionate. Teza susţinută de delegaţii României a triumfat. Problema optanţilor a fost definitiv lichidată. Lichidare admisă cu regret de reprezentanţii Ungariei. Până la soluţionarea acestei probleme n'a fost posibilă normalizarea serioasă a raporturilor dintre statele vecine. Reparaţiile încă au fost soluţionate. Prin soluţionarea acestora orice neînţelegeri ivite în urma tratatelor de pace s'au stins. Realizarea acordurilor dela Haga reprezintă pentru continentul nostru un fapt istoric de o importanţă covârşitoare.

*

Dnul I. Răducanu, ministrul muncii, s'a reîntors dela Geneva unde a reprezentat România la congresul internaţional de agricultură şi de comerţ. Dsa a făcut dlui Maniu un raport asupra desbaterilor acestui congres.

*

La Londra s'a deschis conferinţa navală cu mare solemnitate. Conferinţa a fost deschisă printr'un discurs de regele Angliei care a arătat că limitarea puterilor navale şi reducerea lor sunt necesare. Rămâne să vedem rezultatele ei.

*

Corpurile Legiuitoare şi-au început activitatea. Dnul Şt. C. Pop, preşedintele Camerii a adus la cunoştinţa adunării că lucrările conferinţei dela Haga s'au terminat cu un triumf pentru România. Dnul I. Maniu printr'un monumental discurs a arătat rezultatele conferinţei, importanţa acordurilor încheiate şi a adus mulţumiri Franţei, Angliei şi celorlalte state cari au ştiut să susţină adevărul pe care s'au întemeiat pretenţiunile noastre, precum şi dlor Titulescu, Mironescu şi I. Lugoşianu pentru activitatea desfăşurată.

*

Ziarul francez „Revue Mondiale", a publicat un articol întitulat „Un român care serveşte pacea: dnul G. G. Mironescu". In acest articol se aduc elogii ministrului nostru de externe. Autorul arată activitatea prodigioasă desfăşurată de dl G. Mironescu. Intre altele scrie: „Dnul Mironescu aparţine prin excelenţă unei ţări latine, prin independenţa sa faţă de partide şi funcţiuni şi prin felul său de a căuta în orice chestiuni ceeace este cât mai conform intereselor patriei sale. Dsa este un pacificator internaţional. Suntem mândri că acest român ar putea să fie numărat printre fii spirituali ai Franţei".

*

Ministerul de Interne a făcut repartizarea inspectorilor administrativi la directorate. Cei şapte inspectori administrativi cari vor funcţiona pe lângă directorate sunt următorii: La Bucureşti dl A. Crudu, la Chişinău dl Florescu, la Craiova dl I. Pretorian, la Cluj dl H. Starak, la Cernăuţi dl Ceikovski iar la Timişoara dl I. Peter.

L. F. FELIX.

LOTERIA SANATOR pentru construirea unui Sanatoriu pentru Tuberculoşi la Cluj.

Tragerea irevocabilă la 26 Februarie 1930.

Oferă câştigătorilor premii în numerar şi în natură. în valoare de Lei **8.725.000** consistând din:

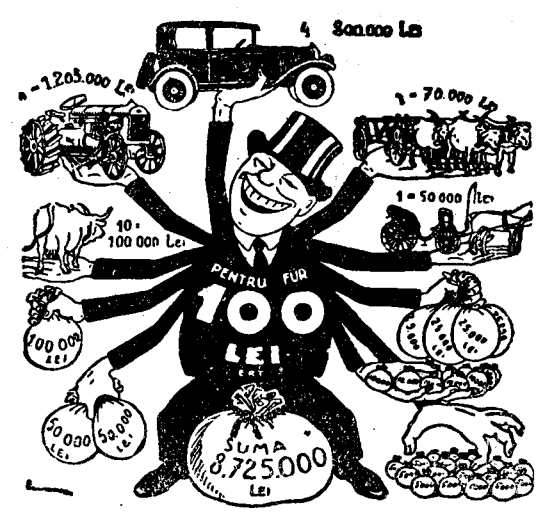

4 automobile de lux	800.000
4 tr ctoare. . . .	1.205.000
1 car nou cu 4 boi .	70.000
1 trăsură nouă cu 2 cai . . .	50.000
10 vaci cu l pte .	100.000
şi 48.037 câştiguri în numerar . .	6.500.000
în total	8.725.000

Şi toate aceste numai pentru 100 Lei.

Cumpăraţi bilete de-ale **Loteriei Sanatorului de Tuberculoşi,** autorizată de Onor. Minister de Interne No. 1478 şi 4952 A 1929.

Tragerea sub controlul autorităţilor şi a unei comisiuni compuse din publicul cumpărător de bilete. — **Fiecare al 4-lea bilet câştigă.** — *Cumpărând biletele Loteriei Sanator ajutaţi pe Tuberculoşi.*

COMITETUL DE ORGANIZARE LOTERIA SANATOR
CLUJ, STR. REGINA MARIA 34

2—16 1930.

Anul Domnului unamiie nouă sute treizeci, ziua 16 a lunei a doua orele douăzeci şi două, va fi mult aşteptatul B A L al „Chemării".

A apărut:

Calendarul „Voinicului".

Scrisori dela Redacţie.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

Dl Făţarnicu, com. Fariseeni. Nu şti ce înseamnă duplicitate?! Uite îţi spui o pildă. Liberalii disperaţi de puterea mereu crescândă şi de numărul tot mai mare al partizanilor partidului naţional-ţărănesc strigă 'n gură mare: **că voinicii aşa, că voinicii pe dincolo,** ba mai merg la Inalta Regenţă să se plângă de neputinţa lor văzând că toată generaţia tânără cinstită se'n dreaptă spre partidul dlui Maniu şi nu spre al bietului Vintilă, dar între timp imediat, ce iau tantiemele dela bănci şi rate întârziate de sperţuri, imediat cumpără un tinerel înclinat a-şi vinde convingerea, adunându-şi astfel **„voinicii"** lor. Adică duplicitatea cea mai meschină. Dealtfel ca şi întreg trecutul partidului liberal.

D. Roş Jan. Lococluj. Eu cred că ar fi bine să te susţinem la Directoratul nou nouţ din Cluj. In ce calitate să intri în sfera lui? Eu cred că ar fi bine ca primul căruia i se aplică revolta poporului, susţinută de lege, de a **reda poporului** ce a fost al poporului (diferenţa de sumă dintre cea posedată venind la Cluj şi cea de acum) iar zeiţei Justiţia... adică vinovatul... diferinţei.

Dl Ingerescu fost ministru. Am vorbit cu el şi mi-a spus totul. Zice că nu din neglijenţa insului — ci din motive moştenite, au ruginit şi s'au dislocat şurubele în capul faimosului „archangel" care va salva băncile şi fabricele liberale omorând 20 de ţărani. Dar ce să faci cu el, dacă Dzeu nu-l lasă să-şi ascundă gândurile. Il bate prin gura sa. Toată pasărea prin ciocul... ei piere.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREŞAN

Tipografia Naţională S. A., Cluj, Str. Regina Maria No. 36.